Ն 1285 1889 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 12 ՇԱԲԱԹ)(1307 ՄՈՒՀԱՐՐԻՄ 28 ԳԼԵՐՈՆՃԻ ՍԻՆԻ

20 ԿՈՊԵԿ

ՀԵՐԻՏԵԻ ՇԱՐԳԻՉԷ

20 ԿՈՊԵԿ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆԵՐԸ

	12 ԱՄԻՍ	6 ԱՄԻՍ	3 ԱՄԻՍ
ՍԹԱՄՊՈՒԼ	140 ղրշ.	70 ղրշ.	40 ղրշ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէջիտիյէ 20 ղրուշտան

ԲՈԼԻՍԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՍԷ ԹԻԽՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

{صاحب امتياز: جيوەلكيان}

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جريدهٔ شرقيه

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԵՐԸ

Տինեմ, 2ԺԿ վէ 3ինեմ սահիպ՝ 1 ղրշ. 5 Միւնեմիւ սահիպէ 11ի 10ք. կամ » 3

Մէջմուան նախիպայա տարիր ալէնտէր մէճճանէն գասուլ օլունճագ վէ ատրճ օլունմայան էվրաղ իսատէ օլունմայաճագ տարը։

Իսարէխանէսի, Օթամպօլսա Գալաը Ալի ճատրէսինտէ նումէրո 20 ճիվէլէկեան մաթպասասնտա տարը։ Գեազիթէի մէվատա հագգընտա կազէթանէն սահիպ վէ մէսուլը ՑԻԳԻՐԱՆ ՃԻՎԷԼԻԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻԻԲ ՀԱՎԱՏԻՍ

ԿԻՐԻՏ

Ախիրէն Կիրիտ ճեզիրէսինտէ մալիւմ վուգու�թարտան տօլայը հանիւմ վուգութլարտան տօլայը հանա վէ Գանտիա կիպի ատանրն պէօյիւք չէհրլէրինէ սըղընմըշ օլան քէօյլիւէրին գարիպէն եէրլէրինէ իատէլէրինէ գատար կէչէճէք ազ պիր միւտտէթ զարֆընտա տախ պիր կէօնա զարուրէթ վէ սէֆալէթէ տիւշար օլմամալարը զրմընընտա լազմ կէլէն եէ.լեճէյին իանընտա ճեզիրէի մէգքիւրէյէ կէօնտէրիլէրէք միւհմաճինէ տաղտրլարը խուսուսընա իրատէի Սէնիլ սուտուր իթմիշ տիր։

Կէչէն բէնճէնպահ կիւնքի թարիխէ Ամինատան չէքիլէն պիր թէյլէկաֆա կէօրէ, Կիրիտ ճեզիրէսինտէ էմնիյէթ ու ասայիշ քեամիլէն իատէ օլընրպ կիւնտէն կիւնէ տահա զիյատէ քէսպը ինզրպաթ իթմէքտէ տիր։

Ինկիլթէրա վէ Ֆրանսա գոնսօլոսլարընընտ նէթիճէի թագդիգամընտան՝ ասաքիրը Շահանէ էֆբատընան վաղիֆէլէրինի չայանը թագտիր վէ մուճիպր չիւքան պիր սուրէթտէ իրֆա իթմէքտէ օլտըգլարը թէհագդուգ իթմիշ տիր։

Կիրիտտէն Իզմիրէ հիճրէթ իտէն 95 նումֆուս Կիրիտ Խրիսթիան է հալիսի՝ Կիրիտ ճեզիրէսինտէ էմնիյէթ վէ ասայիշին թէմամլյա իատէ օլընտրընը խապէր ալմալարը իւգէրինէ ճիւսէսի տէ Կիրիտ միւթէվէճճիհէն Իզմիրտէն հարէքէթ իթմիշլեր տիր։

Բարիզտէ սաքին պուլնան Խրիսթաքի Զօղրաֆօս էֆ. հազրէթլէրի՝ պու քէրրէ կազէթալարտա պիր մէքթուպ նեչը իտէրէք, քէնտիսինն Կիրիտլիլէրէ 200,000 ֆրգ. վէրմիշ օլտուգընա տաիր Դ-ր-ֆէ կազէթասընտան նագլէն Տէրսաատէթ կազէթալարընընն նէչը իթմիշ օլտըգլարը պիր հավատխի՝ սուրէթը գաթիւէտ թէքզիպ էյլէմիշ տիր։

Պէլկրատան Թառա եազըլտըգընա կէօրէ, հէյէթը նիյապէթ՝ Պուլկարիսթանտա թէտարիքեաթը հարպիյէ իֆրա օլընտրընա վէ խուսուսիյէ սաքէր թահրիրլինէ քէմալը կէրմիլէ տէվամ իտիլտիկինէ տաիր մուճիպը էնտիչէ խապէրլէր ալմը տը։ Էճնէպիլէր պիլէ մէնուպ օլտրգլարը գօնսօլոսխանէլէրտէն իմիրալ իտիլմէտիկի թագտիրտէ ճեպրէն սիլահ ալթնա ալընմագտա իմիչլեր։ Հէյէթը նիյապէթ՝ պու պապտէ Սօֆիատան իդգահարը գաթիէ թալէպ իտիլ գարարլաշտրմագ իզրէ պու կիւն տախի ադտը լճթիմա իտէյօրլար։ Սօֆիատան ալընան խապէրլէր՝ թէտարիքեաթը մէզքիւրէնին վէխամէթի հագգընտա հիչ պիր շիպհէ պըրագմայօրլար։ Սօֆիա գապինէթ օսընը թէքզիպլէրինէ վէ թէէմինաթընա բաղվէն Գուլկար օրտուսը սուրէթը սահիհէտտէ հարպ հալինէ վաղ օլընը յօր։»

Վիէննատան Թարդա իշար օլունտրընա կէօրէ, Գարատաղ իլէ Սըրպիսթան պէ յինկնտէ թէճավուզի պիր իթթիֆագ ատը իշիւն խուսուսի սուրէթտէ միւզաքէրաթ ճէրէյան իտիյօր իսիշ։ Միւզաքէրաթը մէզքիւրէ՝ Սրբոսիսան մէճլիսը մէպուսանընին իճթիմարնտան սօնրա բէսամէն իճրա իտիլէճէք իսիշ։

Գուլկար հիւքիւմէթինին էմրի մուճիպինճէ, ախիրէն Բարիզտէ վէֆաթ իտէն Սօպանիլէ մէճլիսի բէյ. ոի Մ. Զախարիա Սթօյանօֆընն նաչը՝ շէհրը մէգքիւրտէ թէչրիհ իտիլիպ, պատէհու պահարլանարագ Սօֆիայա նագլ իտիլմիշ վէ ճէնագէ ալայը տիւն Սօֆիատա իճրա օլընճագ. ի միշ։ Մուճամիլէյհին նաչը՝ զէվճէսինին թալէպի մուճիպինճէ Սօֆիատան Բուսճուղա նագլ իտիլիպ օրատա տէֆն օլընճագ տը։ Պիլճիւմէվ մէսարիֆաթ Գուլկար հիւքիւմէթի թարաֆընտան թէսվիյէ օլընճագ տը։

Եունանիսթանտա Լէրոս թէրսանէսի գուրպինտէ պարութ տէպպօլարընտան պիրի ախիրէն պիրտէն պիրէ աթէշ ալը պ, թագրիպա 6000 գրյէ տի պարութ վէ բամպուգ պարութը վէ թէքմիլ ֆիշէնքլէր միւհմէրեգ օլմուշ տը։ Մէգքիւր թէրսանէնին միւտիրի Մ. Սթամաթէլօ՝ լիմանտա պուլընան պիլճիւմլէ սէֆինէլէրին թաֆիալարը յա պէրապէր հարիգ մահալինէ եէթիշիպ, եանկընը պասասրմայա վէ աթէշին քիւլիյէթլի պարութը հավի օլան տիկը տէպպօլարա սիրպէթինի մէն իթմէյէ մուվաֆֆագ օլմըշտր։ Խասարաթ պիր գաշ միլեոն ֆրգ. թախմին օլունը յօր։

Տիւնքի բասթա իլէ կէլէն Եվրօբա կազէթալարը՝ Բուսիլի շրմէնտրֆէր թահվիլաթընը պիր գաշ կիւնտէն պէրու Եվրօբա պօրսալարընը քեաֆ ֆէսինտէ նախը բաղպէթը ֆէվգէ. լատէ օլտրգլարընը պէյան իտէյօրլար։

Լինդբէնդաս Պէյնտ օգունտրընա կէօրէ, Պերլին պօրսասընտա Բուսիլի շրմէնտրֆէրլէրի թահվիլաթընա կէօսմերիլէն բաղպէթ կիւնտէն կիւնէ արթմագտա օլուպ, թահվիլաթը մէգքիւրէնին միւպայասը իշիւն հէր կիւն էճնէպի պօրսալարընա սրբարբրլար կէօնտրիլմէքտէ իսիշ։ Պու սէպպէպտէ մէպնի շրմէնտրֆէր թահվիլաթընն ֆիյաթը պիր կիւնտէ 66 ֆրանգտան 68½ ֆրանգա չըգմը տը։

Լօնտրատան տախի իշար օլընտրընա կէօրէ, Բուսիլի թահվիլաթընա խապէթ իտէճէք իքրամիյէ իլէ բէսիրլալ (սմորէ) ագչէլէրինին՝ պունտան պէօյլէ 100տէ 58 եէրինէ 65 իմսարյա թէսվիյէ օլընճագը բիվայէթ օլընմաղլա, չու կիւնլէրտէ թահվիլաթը մէգքիւրէտէն քիւլլի մրգտար միւպայաա օլընմը տը։

Բէթէրսպուրկտան վէրիլէն մալիւմաթա կէօրէ, Բուսիանէն Պէրլին սէֆիրի գոնմ Շուվալօֆ՝ բրէնս Տոնտուգօֆ Գօրսագօֆընն եէրինէ Գաւգասիա վալիլիկինէ, վէ Թէհրան սէֆիրի գոնմ Տօլկօրուքի Պերլին սէֆիրլիկինէ, վէ բրէնս Տոնտուգօֆ Գօրսագօֆ՝ Մոսգուա վալիլիկինէ, վէ Տէրսաատէթ սէֆարէթի միւսթէշարը Մ. Ոնու տախի Թէհրան սէֆիրլիկինէ նասպ ու թային օլը նաճագլար տը։

ՄՈՒՀԱՌԻՄԷ

Բօսթախանէի ամիրէ էմանաթը մէվրուտէ մէմուրը Դառնիկ էֆ.-նին՝ զիմմէթինէ կէչիրմիշ օլտրգը մէպալիղտէն տօլայը սոն մուհաքէմէսի տիւն Շուբաի Տէվլէթ պիտայէթ մահքէմէսինտէ իճրա օլընարագ խիթմաբէզիր օլմուշ տիր։

Գու մուհաքէմէտէ Դառնիկ էֆ.-նին 327,324 ղրշ. զիմմէթի թէպէյլիւն իտուպ, հարէքէթը վագըասը՝ ճէզա գանունամէի հիմայունընն 236ն ճը մատտէսինէ մուվաֆֆըգ կէլմէք լէ, մատտէի մէղքիւրէ մուճիպինճէ, մումախլէյհին 2 սէնէ միւտտէթ հապսընա, վէ թէպէյլիւն իտէն զիմմէթիլլէ, քէնտիսինտէն պաչգ. ճա 81,838 պուչուգ ղրշ. ճէզալի նագ. տինին թահսիլինէ, վէ քէնտիսինին քէֆալէթը նագտիյէ օլարագ գապուլ իթթիրմիշ օլտրը 400 լիրա գրյէմէթինտէ խանէսիլէ 215 լիրալըգ միճէվճէհրաթընն թահթը հաճզէ («էէ»ոբ») ալընմասընա միւթէքիդէն գարար վերիլմիշ տիր։

Քէֆալէթ պահսրնա կէլինճէ, մումախլէյհին քէֆիլլէրի օլան Դազգեան Ցակոբ էֆ. իլէ Նարլեան Դաւիթ էֆ.-նին մուգատտամ ընֆալէթտէն չէքիլիպ քէյֆիյէթի մերճիի բէսմիսինէ պէյան իթմիշ օլտրգլարը՝ Բօսթախանէի Ամիրէնին էվրագը ըէսմիյէսիյէ իսպաթ օլընմըշ օլմասընա պինաէն, մումախլէյհիւանընն ճիհէթը քէֆալէթտէն տօլայը ատէմը մէսուլիյէթլերինէ, վէ ֆագաթ բօսթախանէ մէմուրլարը՝ Գառնիկ էֆ. հագգընտա իճրասը լազըմ կէլէն մուամէլէ վէ թէտարիքի թարաֆընտան թէսվիյէ օլընճագ տը։

ՍԱԽԹԷ ԵՈՒՆԱՆ ԹԱՂՎԻԼԱԹԸ

Գալաթա պանքէրլէրինտէն Մ. Բէթրիտիսին կէչէնտէ էմանէթ ալարագ պիր մրգտար ագչէ իղրազ իմմիշ օլարը 100 ատէտ Եունանիսթանէն 60 միլեոն ֆրանգլըգ իսթիգրազ թահվիլաթընտան 5 ատէտի՝ ախիրէն Պանգ տը Գօնսթանթինօբլա կէօմիւրիւլիպ պէտէլլերի թարէպ իտիլմիշ իսէ տէ, պանգը մէզքիւր՝ մէզքիւր թահվիլլերին պէտէլլերի պիր տէֆա վերիլմիշ օլտրը պէյան լա բէտտ իթմիշ օլտրընտան, թահվիլաթը մէզքիւրէ Ամինայա իրսալ օլընը պ, տուլունը ուժամիլէ միւտիրի Մ. Բանտէլաքաքինին էնգարը թէտգիգինէ արզ օլընտրգտա, մէզքիւր 5 թահվիլին պէտէլլերի զաթէն վէ բիլմիշ օլտրը վէ իւզերինտէքի իմզալարրն տախի սախթէ օլտրը թէպէյլիւն իմմիշ օլմալա, Ամինա միւտտաիի ուժամիսի՝ Մ. Անէքսարթիթոս նամ քիմսէյի պատէյ խրթին թագ թահթը թէվգիֆէ ալտրտրը կիպի, Բարիզտէն Տէրսաատէթ թահվիլաթը մէզքիւրէ կիպի թահվիլաթ իսալ իթմէք իսթէմիշ օլան Մ. Մ. Խաիլիտիս վէ Մ. Գօնտօճանաքի նամ քիմսէլէրին տախի տէրտէսթի իշիւն Բարիզէ եազրլմը տը։ Վասիլիատի նամընտա պիր քիմսէ տախի Ամինա բօլիսինէ արանմագտա իսիշ։

Թահվիլաթը մէզքիւրէնին գաՀլմը, եօգսա ասը թահվիլլեր իլէ պէրապէր պասրպ տա սօնրատա՞ն մը բիացայա չըգարրտրգլարը չիմ տիլիք մալիւմ տէյիլտիր։

Քէզալիք խապէր վերիլտիկինէ կէօրէ, պիր շախս տախի Տէրսաատէթտէ Զարիֆի պանգասընա միւրաճաաթ իտէրէք պու թահվիլլերտէն սամմագ իսթէմիշ իսէ տէ, մէզքիւր պանգա՝ թահվիլլերին Ամինատան թատիզինի թալէպ իթմիշ օլմաղլա, շախսը մէզքիւմ՝ թահվիլլերի պէրապէր ալարագ Տէրսաատէթէ կէօնտերիպ սամտրրմշ օլտրընտան, պունն պէտէլի օլան 3 լիրա տախի էյլէտ իտիլմիշ տիր։

Իքինճի ամէլէ՝ հիսէսինէ տիւշէն 4 գրյէ կիւմիւշ մէսքիւքեաթը՝ 500 ՀՐշ. լըգ պօրճունա մուգապիլ պիր պագգալա վերմիշ օլմաղլա, մէզգում պագգալըն տիւքքեանընտա պիր զէյթին եաղը քիւբիւ իշինտէ պուլընմըշ տը։

Իւշիւնճիւ ամէլէ՝ 6 գրյէտէն իպարէթ օլան հիսէսինի Տէրսաատեթէ կէօնտերէրէք իքի եէրէ 15 լիրա մուգապիլինտէ սամմըշ օլմաղլա, պունն տա 14 լիրասը մէյտանա չըգարրլմըշ տը։

Մէսքիւքեաթը մէզքիւրէնին պէօյիւք գրսմը՝ ճէննէթմէքեան Ապտիւլ Համիտ Խանը էվվէլ հազրէթլերինին գէմանը սալթանաթլարը մէսքիւքեաթընտան իսիշ։

Մէճլիսը մէպուսանտա 350 գատար օլաճագլար տը։

Բարիզ 23 սեպտ.

Ինթիխապաթը ուժամիյէտէ մալիւմ օլան 560 նէթայիճը ինթիխապիյէ՝ պէր վէճճը աթի թագսիմ օլընը։

Ճիւմհուրիյէթ թարաֆտարը 224
Մուխալիֆ » 159
Թէսավիի արա 177

Ճիւմհուրիյէր՝ Եէնի Մէճլիսը մէպուսանտա 200 խիլաֆկիրանա գարշը 370 մէպուսլարը օլաճաղընը իւմիտ իտիյօրլար։

Տէրսաատէթ ռէֆարէթի միւշավիրի սապրգ Մ. Հանօթօ՝ Էդն էյլէթինտէ մուվաֆֆագ օլամամըշտրը։

(Ադոռ Օրլէնեա.)

Բարիզ 23 սեպտ.

Ինթիխապաչին չիմտիյէ գատար օլան նէթայիճինէ կէօրէ, էքսէրի յէթ՝ վիրջէլի հազրէ թարաֆընտա զուլուր իտուպ, պինաէն ա. լէյհ վիւքէլ՝ պունտան տօլայը զայէթլէ խօշնուտ կէօրիւնմէքտէ տիրլէր։

Վիւքէլի սապրգատան Մ. Ժիւլ Ֆէրրի՝ Սէն-Ցենիէտ Պուլանժիսթ Մ. Բիգօտան մաղլուպ օլուպ, մումախլէյհ Մ. Բիգօ մէպուս ինֆիխապ օլընմըշ տը։ Վիւքէլատէն Մ. Գոնսթան իլէ վիւքէլի սապրգատան Մ. Լըգրուա թէսավիի արայա գալմըշլար տը։

Ժէնէրալ Պուլանժէ ինթիխապ օլընմամըշ տը։ Չիւնքի մումախլէյհին նամընը հավի օլան 3000 ինթիխապ բուսուլասը՝ նիզամա մուղայիր օլտրգընտան իպթալ իտիլմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—Պիր վագթտան պէրու Բարիզտէ պուլունան Պանգը Օսմանի միւտիրի Մ. Ցրվնրն պու հաֆթա գարֆընա Տէրսաատէթէ ավտէթ իտէճէլի խապէր վերիլիյօր։

—Շուէյտ գրալը՝ Սիմօգօլտա ախիրէն իճթիմա իտէն Էլսինէի Շարզիյէ գանկրէսինտէ Օսմանլը մուրախասը պուլընան Թ. Հ-էյէթ սէրմուհարրիրի Ահմէտ Միտհաթ էֆ. հազրէթլէրինէ Վազա Նիշանընն գօսմանտէօրիք ռիթպէսինի, վէ եէնէ գանկրէ էրքեանընտան Զիհնի վէ մուալիմ հաճի էֆ.լէր հազարաթընա 1էր ալթուն միտալեա իհտա գըլընմըշ տը։

Գանկրէ խիթամ պուլմուշ իսէ տէ, Ահմէտ Միտհաթ էֆ. հազրէթլերի՝ Եվրօբանն մէշհուր շէհրլէրինի սէյահաթա չրգմըշ օլմաղլա պիր արա գատար Տէրսաատէթէ կէլէճէքտիր։

—Մուտանեեատան եազըլտրընա կէօրէ, պունտան 26 կիւն մուգատտէմ Մուտանեա էշրաֆընտան Սիւլէյման էֆ.՝ խանէսինի եէնիտէն եաբարբրմագ իւզրէ երգտրրրպ, թէ մէլլերի գազրլտրը էնտատ ամէլէ. տէն 3իւ՝ մէսքիւքեաթը ամիգա ի լէ տօլու պիր պարգաճ պուլմալա ըրյա իշլերինտէն պիրիսինին խանէ. սինէ տրրարագ օրատա թագսիմ իմտիքլերի՝ հիւքիւմէթը մահալիյէ ճէ խապէր ալընմասը իւզերինէ տեր հալ թահգիգաթա կիրիշիլիպ, ասէ. լէտէն պիրինին հիսէսի 3 գրյէ գատար կիւմիւշ մէսքիւքեաթտան ի պարէթ օլարագ խանէսինին պիր քէօշէնտէ կէօմիւլիւ օլտրը մահալտէն չըգարրլմըշ վէ պիր գրյէ գատարընը տա Տէրսաատէթէ կէօնտերիպ սամտրրմշ օլտրընտան, պունն պէտէլի օլան 3 լիրա տախի էյլտ իտիլմիշ տիր։

Իքինճի ամէլէ՝ հիսէսինէ տիւշէն 4 գրյէ կիւմիւշ մէսքիւքեաթը՝ 500 ՀՐշ. լըգ պօրճունա մուգապիլ պիր պագգալա վերմիշ օլմաղլա, մէզգում պագգալըն տիւքքեանընտա պիր զէյթին եաղը քիւբիւ իշինտէ պուլընմըշ տը։

Իւշիւնճիւ ամէլէ՝ 6 գրյէտէն իպարէթ օլան հիսէսինի Տէրսաատեթէ կէօնտերէրէք իքի եէրէ 15 լիրա մուգապիլինտէ սամմըշ օլմաղլա, պունն տա 14 լիրասը մէյտանա չըգարրլմըշ տը։

Մէսքիւքեաթը մէզքիւրէնին պէօյիւք գրսմը՝ ճէննէթմէքեան Ապտիւլ Համիտ Խանը էվվէլ հազրէթլերինին գէմանը սալթանաթլարը մէսքիւքեաթընտան իսիշ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կրօն. ժողով տիւն Բաթրիգխանէտէ Բաթրիգ Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրինին նախագահութիւնը վէ Լուսինեանց Դեր. Տ. Խորէն Սրբազանին [illegible] թիւնը թահրիրնտա [illegible] թիմարնք ագտ իլէ, [illegible] ան Արժ. Տ. Յովհաննէս աւագ [illegible] տախի տախիլ օլտուղը հազարաթնա 10 բէհապին հազրը պուլընմըշլար տը։

Մուսախլէյհ Տ. Յովհաննէս հայր՝ չիմտիյէ գատար խիլիֆաթը իւզերինտէ իսրար իթմէքտէ իքէն, Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլերինին թահրիրէն վէ շիֆահէն վուգու պուլան նէսաիհի իւզերինէ խիլիֆաթը էկրի ալարագ տիւնքի մէճլիստէ հազրը պուլընմըշ տը։

1—Էրզրում վիլայէթի քէօյլերինտէն պիրինին բաբազը Տ. Ստեփան քահանայ՝ Էրզրում Կրօն. ժողովընն գարարլարը ալէյհինտէ սէրքէյլիք իթմէքտէ օլուպ, մէճլիսը մէզքիւր՝ մէրգում բաբազ ալէյհինտէ շիքայէթ իթմիշ օլմաղլա, տիւնքի Կրօն. ժողով՝ շիքայէթը մէզքիւրէլի նազարը տիգգաթա ալարագ, մէրգում Տ. Ստեփան քահանայը ապաշխարութիւն իչիւն Սպերտէքի Ս. Յովհաննէս վանքընա իրսալ իթմէյէ գարար վերմիշ տիր։

2—Մուսուլ էհալիսի՝ կեդր. Կրօն. ժողովտան պիր քահանայ թալէպ իթմիշ օլմաղլա, տիւնքի Կրօն. ժողով՝ իշպու մէսէլէյի պինէքիս Մուսուլրլարա հէվալէ իթմիշ տիր. Շէօյլէ քի, Մուսուլրլար՝ իսթէտիքլերի քահանայը քէնտիլերի ինթիխապ ի ատաց իսմինի Կրօն. ժողովա պիլտիրէեէքլեր, վէ Կրօն. ժողով տախի սէնէվի թէէտիյէսի լազմ կէլէն մէպլաղը Բաթրիգխանէ սանտրղընտան մէրգում բաբազա իթա իտէճէքտիր։ Մուսուլ մէքթէպէրինին մէսարիֆինէ կէլինճէ, պունէն նրքիրնը էհալիի մահալլիյէ թէսվիյէ իթմէյի վատ իտուպ, նրքիր տիկէրի տախի Միացեալ Ընկերութիւն թարաֆընտան թէէտիյէ օլընճագմը։

3. — Մայր Եկեղեցի բաբազլարը իլէ Թաղ. Խորհուրդը միանընտա ճէնագէ պալարը հագգընտա ազտ օլունան մուգավէլէնամէ տիւնքի Կրօն. ժողովտա թաստիգ օլընմըշ տը։

4. — Թօք Գարու քիլիսէսինտէ պիր վագթի տէօրթ բաբազ վար իքէն, չիմտի պիր բաբազ գալմըշ վէ պու պապտէ Կրօն. ժողովն պունտան ագտէմքի իճթիմարտա միւրաճաաթ օլընմըշ օլմաղլա, մէճլիսը մէզքիւր՝ իճթիմար մէզքիւրտ, իքի Ընծայացուլար հագգընտա մահալլի Թաղ. Խորհուրդը իլէ Արժ. Տ. Ներսէս քահանանն բէյ ու էֆքեարընը խիթիֆսար իթմէյէ գարար վերմիշ իսի։

Մէրգուման Ընծայացուլար հագգընտա պու քէրրէ Կրօն. ժողովա իքի միւթէլիֆ մահգէր թագտիմ իտիլիպ, Թաղ. Խորհուրդ պու իքի թարաֆն պիրիսինէ վէ բաբազ տախ տիկէրինէ մէնսուպ պուլընմըշ օլտրգլարընտան, Կրօն. ժողով՝ իշպու բաբազ թագտիսի մէսէլէսինի իխթիլաֆը մէզքիւրը հալլ ու թէսվիյէսինէ թաալիգ իթմիշ տիր։

5— Գալաթա քիլիսէսինի զիարէթէ կիտէն էֆբատը ճէօմաաթ թարաֆընտան միւնասէպէթսիզ հալլեր վուգու պուլմամասընա տիգգամվէ նէզարէթը միւթէյագգուգանէ իճրա իթտիրմէսինի տիւն Կրօն. ժողով՝ պա թահրիրաթ Գալաթա Թաղ. յանձնաժողովնա իշար իթմէյէ գարար վերտիկի կիպի, գարարը ճէտիտէ տէկին իճրաի վէզիֆը ըուհանիյէ իթմէսի իշիւն Պապպէկեան Տ. Խաչատուր քահանանն տախի Գալաթա Ս. Լուսաւորիչ քիլիսէսինէ իրսալինի թահրը գարարա ալմըշ տը։

6.— Պալըքէսէր Թաղ. խորհուրդը՝ մահալլի մէքթէպինին ինչասը իշիւն քիլիսէնին կիւմիւշ թագըմարընը սամմագ թասավվուրընտա պուլընտրընտան, Կրօն. ժողով՝ մէրգում Թաղ. խորհուրդը պու թասավվուրընտան կէրի տուրտուրթմասընը է. լան Գանտրբմատա պուլընան Սափրիչեան Դեր. Տ. Յիսմէթէս Սրբազան եազմաղա գարար վերմիշտիր։

7.—Տիւնքի Կրօն. ժողով՝ Աշտիշատ քիլիսէսինին թասմիր ու ինչասը մէսէլէսինի թահրը միւգաքէրէյէ ալըպ, օլ պապտէ չիմտիյէ գատար այտրը մալիւմաթը մէճլիսէ թէպլիղ իթմէսինի, վէ էկէր հէնուզ պիր մալիւմաթ ալմամըշ իսէ օլ պապտէ թէքրար Աշտիշատա եազմասընը Սրուանձտեանց Դեր. Տ. Գարեգին Սրբազանա իխթար իթմիշ տիր։

8.—Տիւնքի Կրօն. ժողով՝ Խառն ժողովը կէլէճէք հաֆթա չարշէնպահ կիւնիւ ագտը իճթիմաէ տավէթ իթմէսինի Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլերինէ թէքլիֆ իթմէյէ գարար վերմիշ տիր։

Կրօն. ժողով տիւն մէճլիստէն սօնրա պիր իճթիմաը խուսուսի ատտիէրէք, եարրն սաաթ 6տա Բաթրիգխանէտէ թէճէմմիւ իտէճէք օլան համագուամար ժողովտա թէզէքքիւր օլընճագ մէսէլի հագգընտա պիր միւզաքէրէ իճրա իթմիշ տիր։

Խասքէօյ Ներսիսեան վարժարանը շակիրտանընտան օլուպ, Ընթերցասիրաց Ընկերութիւնն հրմայէսիլէ Գալաթա կեդր. վարժարանընտա թասսիլի իլմ իթմէքտէ պուլունան Պ. Յարութիւն Խնդիրեան՝ պու քէրրէ մէքթէպը մէզքիւրտ, Թիւրքճէ մուալիմլիք մուավինլիյինէ թայինն օլընտրը՝ մաէլ մէճճուսիյէ խսթիսարը ալը ընմը տը։ Պու պապտէ մէզքիւր Ընթերցասիրաց Ընկերութիւն թէպրիք օլընը։

ԻԻՍԿԻԻՏԱՐ

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Մեծապատիւ Տէր

Իսկիւտարու Աղքատախնամ Ընկերութեանս միօրինակ յարատեւութիւնը որքան կը պարտիմք առատաձեռն և բարեսէր անձանց նուիրատուութեան, նոյնքան և առաւել ևս կը պարտիմք զան ան մեծայարգ ազնիւ բժշկաց՝ որք մարդասիրաբար չեն խնայեր երբէք իւրեանց ջանքերը ընկերութեանս կարօտեալ հիւանդները դարմանելու մասին։ Արդարև իւրեանց անձնուիրութեան սահմանը չեմք կարող գծել ասատ, և միմիայն կը բաւականանամք ներկայիս մեր խորին շնորհակալութիւնը յայտնել հրապարակաւ առ Վսեմ. Տքթ. Ստեփան փաշա, առ Մեծ. Տեարս Տքթ. Թորգոմեան, Դասպարեան, Սեղբոսեան, Գալուստեան, Փէշլիվանեան էֆէնտիներու և այլ Մեծ. բժշկաց, որք ի դէպ պալագային սիրայօժար կը խնամեն ընկերութեանս կողմանէ յանձնարարեալ հիւանդները։

Ընկերութիւնս թէպէտև կէտ նրպատակի ունի խնամել միմիայն Իսկիւտարու չրջանակին մէջ գտնուած հիւանդները, այլ ըստ յանձնարարութեան Վսեմ. Ունճեան Աբիկ էֆէնտիի, փութաց դարման տանիլ Ալէմտաղի բնակիչներէն մի աղջկան՝ որ դառնապէս կը տառապէր ղաձգական հիւանդութենէ մը։ Ցիշեալ հիւանդը նախապէս Տօքթ. Թորգոմեան էֆէնտիի խնամոց յանձնուեցաւ, սակայն իւր յիերոպա ուղեւորութեան պատճառաւ Վսեմ. Ստեփան փաշա յանձն առաւ դարմանել զայն և ընկերակցութեամբ Տօքթ. Սեղբոսեան էֆէնտիի բրժշկական փափուկ գործողութիւն մը կատարելէ յետոյ իւր յարատեւ ջանիք կատարելապէս առողջացոյց, որով յանհուն երախտապարտ կացոյց թէ սոյն հիւանդը և թէ ընկերութիւնս, վասն որոյ կը փութամք մեր մասնաւոր շնորհակալիքն յայտնել հրապարակաւ։

Խնդրելով, Մեծ. Խմբագիր Տէր, որ բարեհաճիք Ձեր պատուական թերթին մէջ մի անկիւն շնորհել գրոյս,

Մնամք յարգանօք
ի դիմաց Տնօրէն Խորհրդոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Լ. Սեղբոսեան Գ. Ահարոնեան
10/22 սեպտ. 1889
Իսկիւտար

ՍԹԱՄՊՈԼՏԱ.

ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՄՈՒԱՄԷԼԱԹԸ

Սիկուրթա գումբանեալները վ ոճէրնէրէր։
Սիկուրթա գումբանեալները վ դէշնէրէրէր

Բ.

Սիկուրթա մուամէլաթը հագգընտա իշպու մէգալէնն պիրինճի գրսմընտա վէրտիկիմիզ մալիմաթը տիգգաթլա օգուտուշ օլանլար անլամըշ օլալը կէրէք տիր քի՝ պիր սիկուրթա գումբանեաներն եալընը քաղրտ իզէրինտէ «չու գատար ֆըրանգ սէրմայէ,» վէ «պու գատար ֆրանգ թէէմինաթ ագչէսի» տէյի իլան իթմէսինէ էմնիյէթ իթմէք ճալիզ օլմալը, իլա հրսսէ սէնէատաթընն բեացատա նէ՞ ֆիյաթ իթտիկինի, վէ պու ֆիյաթըն ճիտտի պիր շէյ օլուպ օլմասըդընը, (եանի 20–30 թանէ ֆիրուխթ իթմէք խաթէնիլիր իսէ միշթէրի պուլընըպ պուլընմալաճաղընը), վէ սէնէվի մուամէլաթընն միգտասընը, վէ —պունլարըն ճիւմէլսինէ տէ ֆալիգ օլարագ— քէնտի թէէսլս խոիմիզ օլտրդը մէմլէքէթտէ իշ եաբապիլիպ եաբամասրդընը, —վէ էկէր իշ եաբապիլիյօր իսէ— պու մուամէլաթն էհէմմիյէթի նէ տէրէճէտէ խոուկինի անլամալը տրը։

Բաբլագ պիտճէլէր նէչը իթմէք, վէ պու պիտճէլէրին ալթընա տա՝ հէր քէսի գանտրմադ իչին՝ պէօյիւք պէօյիւք եաղրլարիլէ, հիսապլարըն թէտգրգընա սէմուր իքի միւֆէթթիչին իմգասընը վաղ իթտիրմէք, չիմտի արթըգ բէք չօգ տէֆա կէօրէրէք գօլայընա ալտանամայաճաղրմզ չէյլէրտէն տիր։

Մէճլիսի խտարէսի ֆէմբռալարտան միւրէքքէպ օլան պիր գումբանեատա իսթէնիլտիկի կիպի պիտճէ թանգիմ իթմէք միւմքին տիր։ Վէ միւֆէթթիչլէր՝ պանգատա մէվճուտ օլտրդը պէյան օլնան լիրալարը վէ եախօտ էսհամ վէ թահվիլաթը տէյիր, էքսէրիա եալընը քէնտիլէրինէ թագտիմ օլնան գուրու տէֆթէրլէր իլէ պունլարտաքի բագգամլարը թէտգրգ իսէրլէր։

Սիկուրթա գումբանեալարընտան մուամէլէլէրի չիւրիք օլանլարըն էքսէրիսինին պիտճէլէրինտէ «էսհամ վէ թահվիլաթ» սէրլէհվասը ալթընտա միլիոնլար գայտ իսիրմիշ օլտրդը կէօրիւլիւր։ Գումբանեանին տիրէքթօր վէ եախօտ աճէնթէսինէ «պու էսհամնէ՞ տիր» տէյու սիւալ օլընը իսէ՝ «էֆէնտիմ, գումբանեա միլիոնլար իլէ ֆրանգը ալթուն օլարագ սագլամագ եա՛։ էլպէթտէ բարանըն ֆայիդ կէթիրմէսի արզու օլընը։ ֆայիդ կէթիրմէք իչիւն էն էյի եօլ իսէ, միւթէպէր վէ սաղլամ քեաղրալար իշթիրա էյլէմէք տիր։» տէր։

Պու սէօզլէր զահիրէն բէք հագլը կէօրլիւնէր։ Ֆագաթ պիր չօգ էլեմլի թէճրիւպէլէր կէօսթէրմիշլէր տիր քի՝ նիչէ տօլանտրրընը գումբանեալար պու բէք միւշէվվէշ օլան «էսհամ վէ թահվիլաթ» սէրլէհվասը ալթընտա, սէնէլէրճէ՝—սէնուսպ օլտրդլարը իտարէլէր թօվի ամմադ հալինէ կէլտիքլէրի ճիհէթլէ հիչ պիր գըյմէթի գալմամըշ օլան—պիր թագըմ թահվիլաթը, իւզէրլէրինտէ եաղըմըշ օլան գըյմէթ իլէ գայտ իտուպ, նիչէ պիչարէ սատտիրլէրին կէօզլէրինի պօյամըշլար տրը։

Սէօյլէտիկիմիզ ֆասլ տէյիլ տիր, զայէթ ճիտտի պիր շէյ տիր։ վէ կէրէք սիկուրթա իշլէրի, կէրէք սայիր պէօյլէ գումբանեա մուամէլաթը իլէ իշթիղալ իտէնլէրին պու եազտրդըմզ չէյլէրի քիմալը էհէմմիյէթլէ թէլագգը էյլէմէլէրինի ըճճա իտէրիզ։

Էվրօպատա իշլէմէյիպ բարարդ գալմըշ, վէ հիսսէլէրինին հիչ պիր գըյմէթի գալմամըշ պիր չօգ շըմէնտրքթէր խաթթալարը, ֆապրիգալար, վարօր գումբանեալարը վէ սայիրէ մէվճուտ օլտրդը մալիմ տիր։ Բարիզ պօրսասընտա պիր գաչ սարրաֆ (եախօտ տահա տօղրուսը քեաղշտ գաֆֆաֆը) էվլէրի վար տրը քի՝ պու եօլտա իւզէրինէ 1000, 500, 300 ֆրանգ եաղրմըշ քեաղրտլարը 2, 3, 5 ֆրանգա թօիլարդ սագլարլար՝ վէ միւրաճաաթ վուգուտինէ հիսսէ պաչընա 1–2 ֆրանգ զաղանարագ պէօյլէ չիւրիւք գումբանեալարա սաթարլար։

Գումբանեա՝ իւզէրինտէ 1000 ֆրանգ եաղրմըշ պիր քեաղրտը 5 ֆրանգա ալտագտա օլտրդը հալտէ, 1,000,000 ֆրանգ՝ իչիւն անճագ 5000 ֆրանգ (եանի 250 ֆրանսըշ լիրասը) վէրմէլի տիր։ պու 250 լիրա վէրիլիպ քեաղրտ ալընը։ վէ պատէհու ոսէլսոֆ էչէն դէ էոճէրէ վէրէլէրէ մէօհրլիւ սէրմէթ պիր պանգայա պրագրլը։ Պէօյլէ իւճրէթլէ քեաղրտ սագլամագ՝ պանգալարըն իճրա էյլէտիքլէրի մուամէլաթտան մաստուտ պուլընտրդը ճիհէթլէ՝ պու եօլտա պիր տէբօղիթօյը ըէտտ իթմէկէ հիչ պիր սէպէպ եօգտրը։ Պանգա՝ կէթիրիլէն քեաղրտլարա գարշը բարա վէրէճէք տէյիլ տիր քի, անլէրին գըյմէթի օլուպ օլմատրդընը թէտգիգ էյլէմէկէ լիւզում կէօրսիւն։ Պանգանընն պու իչտէ իթտիկի մուամէլէ՝ իւճրէթ իլէ պիր «պէքճիլիք» տէն իպարէթ տիր։ ամմա պու իւճրէթի վէրէն տէյէրլի պիր շէյի պէքլէթմէք իչիւն վէրիր իսիվ, եախօտ տեւէրսիզ պիր չէյի պէքլէթմէք իչիւն վէրիր իսիվ՝ օրարը քէնտիսինէն պիլիճէկկի պիր շէյ տիր։

Շիմտի քեաղրտլար պանգայա պրագրլրը՞ մը։ գումբանեա քէնտի հիսապընա «ֆիլան պանգատա 1000000 ֆրանգլըգ թահվիլաթ» տէյի կէչիրիր։ հէր քէս տէ զանն իտէր քի, գումբանեանընն օ պանգատա հագիգաթէն 1000000 (պիր միլիօն) ֆրանգլըգ էսհամը վար տրը։ հալ պու քի իչին տէրլինէ կիտիլինճէ անլաշըլըր քի, —օ պանգատաքի քեաղրտլար գօճա գարը թատպրի իլէ— եէչէկ ՈՈՅԸ ՆԷՆԷԾԷ քեաղրտլարտան իսիվ։

Պէնտիմիզին պիրինճի գրսմընտա տէֆթալէ պէյան իմիտիկիմիզ վէճճէ, պու սախթէքեարլըգլարը ումում գումբանեալարա իսնատ էյլէմէք ճայիզ տէյիլ տիր։ բէք չօգ միւթէպէր գումբանեալար վար տրը քի, հիսապլարընտա պիր սանթիմ պիլէ եանընը վէ իմթիլաս գապուլ իթմէզլէր։ համտ օլսուն բիացամզդատտա պէօյլէ գումբանեալար էքսիք տէյիլ տիր։ ֆագաթ պիզիմ մագստիմիզ պէօյլէ միւթէպէր գումբանեալարը մէտճ իթմէք օլմալը, իլա սախթէքեար օլանլարընն՝ սախթէքեարլըգլարը պաչըճա հա՞նկը նագթալարտա օլտրդընը կէօսթէրէրէք, պունլարա ալտանանլարընն կէօզլէրինի աչմագ, վէ պու սայէտ օգույանլարրմզդա ուճագ պիր խրամէթ իթմէք տիր։

* *

Շիմտի կէյէլիմ սիկուրթա մուգավէլէնամէլէրի իլէ սուի նիյէթ սահիպի օլան (եանի բարա վէրմէմէք, վէ եախօտ պին միշքիլաթ չըգարըպ օ սայէտ թէնզիլաթ իճրա էյլէմէք իսթէյէն) տիրէքթէօր վէ եա աճէնթէլէրին էնթրիգալարընա։

Սիկուրթա էն նազիք մուամէլաթտան օլտրդը ճիհէթլէ, չէրահթի բէք արգը պիր սուրէթտէ թային օլունմըշ տրը։ Պու արգըլըգ՝ սիկուրթա մուամէլաթընն թապիաթը իգթիզասընտան տրը։ ֆագաթ էօյլէ պիր սուրէթտէ տիր քի, էկէր գումբանեա վէ եա աճէնթէսի իսթէր իսէ պիչարէ մալ սահիպինի ալլար վէ սէնէլէր իլէ սալայապիլիրլէր։

Սիկուրթա մուգավէլէնամէլէրինին իլէ չարթը «ոՒԿՈՒՐԹԱ՝ ԵՒԲԱ ՎԷՆԷ ՕԼՄԱՂ» սէօզլէրի տիր։

Սիկուրթա՝ «եաբա վէնէ օլմաղնէ՞» գատար հագգը սէօզ։ ֆիլհագիգա «ՍԻԿՈՒՐԹԱ՝ տէմէք էէնիտէն բարա գազանմագ տէմէք օլմալը, իլա եէվվէլճէ ԳԱՆԱՆ ՄԱԼԻ ԷՂՅԱ ՎԷ ՀԱՂԱ ՕՂՄԱ ՊԻՐ ԲԱՐԱ ՎԷ ԵԱ ՄԱԼԻ ԷՂՅԱ ՎԷ ՀԱՂԱ ՕՂՄԱ ՊԻՐԵՆԷ ԲԻՐԱԿԱՆԷՆ ԴԷՆ էմին պուլընտրդմագ տիմէք օլտրդը ճիհէթլէ, սիկուրթանընն քեարա վէսիլէ օլամմասը մատտէսինին էն պէօյիւք շարթ ատտ իտիլմէսի զարուրի տիր։

Ֆագաթ պագընը բէք հագգը օլան պու շարթ նէ՞ գատար սուի իսթիմալլարա մէյտան աչապիլիր։

Գումբանեա վէ եախօտ աճէնթէսի էսասէն միւշքիլաթ չըգարմագ թարաֆտարը օլտրգտրը հալտէ, հարիգէն վուգուտինի միւթէագրպ, եանան պինա վէ եախօտ էչէանընն թալէպ օլընան բարա գատար գըյմէթի օլմատրդընը, վէ եախօտ պինանընն թէմէլինին վէ եա —էկէր սիկուրթայա գօնըլան՝ պինա օլմալրպ էշեա իսէ—պունընն գուրթարրլան գըսմընընն տեյէրինին իլի միսլի օլտրդընը իտտատա իտէրլէր։ պիր տէֆա միշքիլաթ պունտան պաչլար։ արթըգ էհլի խրպրէ կէթիրմէք, տավ իթմէք վէ սաիրէ այլար սիւրէր։

Ֆագաթ պու տէտիկիմիզ չէյ՝ չըգարմասը միւմքին օլան միւշքիլաթըն էն էդոՒճասը տրը։

Սիկուրթա քեաղրտլարընընն արգասընտա եազրը օլան չէրահթէն պիրի «մալ սահիպինի՝ սիկուրթայա գօնըլմըշ օլան եշեանընն՝ հարիգին զէմանը վուգուտինտէ պինանընն իչինտէ պուլընտրդընը իսպաթ էյլէմէկէ մէճպուր իսէր։

Պու տա հագգը պիր շարթ տրը։ զիրա էկէր պու շարթ օլմազ իսէ պիր չօգ ատամլար էշեալը պաշալթըպ, անտէն սօնրա պինայա աթէշ վէրէրէք, սիկուրթայը էՒՐԻՖՈՒԷԷ վէսիլէ իթթիխազ իտէպիլիրլէր։

Ֆագաթ իչէ սուի նիյէթ գարրշ տրը՝ կիպի, միշթէրիյի պու շարթ գատար միւշքիլաթա պրագաճագ հիչ պիր շէյ թասավվուր իտիլմէզ։

Եանմըշ օլան եշեա միանընտա պուլընան շէյլէրի պիրէր պիրէր իսպաթ իթմէք գօլայ տէյիլ տիր։ սիկուրթա գումբանեալարընն պիրէր էհլի խրպրէլէրի վէ միշհէնտիսլէրի վար տրը։ պունլար կիտէրէր եանկը մահալլէրինին քիւլէրինէ պագարլար։ վէ—քիւլտէն նէ գատար անլամագ միւմքին իսէ—օ գատարճգ թախմին իտուպ կէլիրլէր։ եանկընն սէօնմէսինի միւթեագրպ մահալլէ թուլուպաճըլարը իլէ եանկընն եէրլէրինտէ թէհարրիյաթ իճրասընը սանաաթ իտինմիշ օլան էսքիճի Եահուտիլէր պու քիւլէրի զաթէն արաշտրմըշ տրըլար։ վէ եանկընն մահալի եանկընընն սէօնմէսինտէն 5–6 սաաթ սօնրա էօյլէ պիր հալէ կէլմիշ տիր քի, էկէր թապիի հալտէ պրագրլըրը թագտիրտէ քիւլէտտէն պիր շէյ անլամագ միւմքին իտի իսէ, պու իմքեան տա մահվ օլմուշ տրը։

Պինանընն իչինտէ պուլընան մալին իսպաթը մէսէլէսի իշի ալլար վէ սէնէլէրճէ սիւրինուրմէկէ, վէ պախուսուս ԲՈՒՆԷԼԷՐ թալէպինէ էն միւսաիա չարէ տիր։ վէ պալատտէ պէյան իթտիկիմիզ ՀՈՒԳԵԷ գումբանեալարընն վէքիլլէրի պու վէսիլէյի զաչըրմալրպ, պիչարէ մալ սահիպինի ալլարճա վէ սէնէլէրճէ քէնտիլէրինէ, վէ մահքէսէլէրէ միւրաճաաթա մէճպուր իտէրլէր։

Էկէր սիկուրթա մուգավէլէնամէլէրինին թէտգրգընա տէվամ իտէր իսէ, սուի նիյէթ սահիպի օլան պիր աճէնթէնին՝ պու մուգավէլէնամէնին հէման հէր մատտէսինտէն էՒՐԻՖՈՒԷԷ էլլէմէսի միւմքին օլտրդընը իրաէ իտէպիլիրիզ։ Ֆագաթ, պիզ անճագ պիր գաչ միւհիմմ նօգթանընն տահա իրաէսիլէ իբթիֆա իտէճէյիզ։

Սիկուրթանընն չէրահթինտէն պիրի տէ մուգավէլէնամէնին ագտ իտիլտիկի զէման թէհլիքէ նէ տէրէճէտէ իսէ, եանկընն եանտրդը զէման տա օ տէրէճէտէ պուլընմասը, եանի սօնրատան թէհլիքէնին արթմասընը մուճիպ օլաճագ պիր շէյ վուգու պուլմամըշ օլմասըրդը։ զիրա էկէր պէօյլէ պիր շէյ վուգու պուլմուշ իսէ, մալ սահիպի գումբանեայա խապէր վէրմէկէ մէճպուր տրը։

Պու շարթ տա հագգը պիր շարթ տրը։ զիրա, մէսելա պիր պինանընն բիրինճ տէբօսը օլմասը պաչգատրը։ բէթրօլ կազը տէբօսը օլմասը տա պաչգա։ վէ քէզա պիր խանէտ պիր ֆամիլեա օթուրմասը պաչգա տրը։ օտալարը պիրէր պիրէր քիրայա վէրիլիպ, պիր չօգ ֆամիլեալար իսքեան խոիլմէսի տէ պաչգա։

Ֆագաթ սիկուրթա աճէնթէլէրինին էն զիյատէ սուի խաթիմալ իթտիքլէրի չէրահթին պիրի տէ պու շարթ տրը։

Թէֆէրրուաթա կիրմէյէճէք խսէք տէ, վուգուաթտան պիր միսալ վէրէլիմ։

Կէչէնտէ Պէյօղլունտա Ղալաթա սէրայը իթթիխանինտէքի տիւքքեանլարընն եանտրդը մայիւմ տիր։

Եանկընն տօնանմա կիւնիւ զուհուր իթմիշ իտի։ վէ եէվմը մէղքիւրտա տա պու տիւքքեանլարընն պիրինէ պիր միգտար ֆիչէնկ վէ մահհիթապ կէթիրիլմիշ իտի։

Շիմտի տիւքքեանը սիկուրթայա գօմուշ օլան գումբանեանընն աճէնթէսի կաղէթալարտա մէքթուպլար տէրճ իթտիրիպ «Սիկուրթա չէրահթինէ բիայէթ իտիլմիշ տիր։ թէհլիքէ արթմըշ տրը։ պէն պիր բարա վէրմէկէ մէճպուր տէյիլիմ» տէյօր։

Օլապիլիր քի՝ մուգավէլէնամէնին մանէտի հարֆիսի իլէ պու աճէնթէ հագգը օլսուն։

Ֆագաթ պիր աղ տա վիճտանա միւրաճաաթ իտիլմէն։

Մուգավէլէտ «թէհլիքէէնին արթմասը» սէօզիտնտէն մագսատ պէօյլէ չէնլիք իճրասընընն մէնի մի՞ տիր։ եօգսա տայիմի սուրէթտէ եէնի պիր թէհլիքէ հուսուլի՞ մի։ Նէ՞ եաբմալը տրը։ Սթանպօլտա սիկուրթայը օլան խանէլէր վէ եախօտ տիւքքեանլար չէնլիք իճրա իթմէ՞սինէր մի։ եօգսա սիկուրթայը խանէ վէ տիւքքեանլարընն սահիպլէրի հէր կիւն, հէր սապահ մէքթէպ չօճուգլարը կիպի սիկուրթա աճէնթէլէրինէ գօշուպ, «պու կիւն շունը եաբարդ», «եարընն շունը եաբաճաղրզ» տէյի բուխսա՞թ մը ալընլար։

Պունլար իմքեանսրզ չէյլէր տիր։ սիկուրթա իշլէրինտէ իլք շարթ՝ վիճտանը էլտէն պըրագմամագ տրը։ վէ էկէր եանկընն զաստէն իյդա խոիլմիշ օլմալրպ գապէն վուգուպուլրզնա վիճտանէն գանաաթ հասրլ օլույօր իսէ, արթըգ պէօյլէ վահի պէհանէլէր արամամալը տրը։

* *

Սիկուրթա շարմնամէլէրինին սօն վէ էն միւհիմմ շէրահթինտէն օվագ իւզրէ մահէնդ վէ դէրճ մէսէլէսինի կէօսթէրէպիլիրլիզ։

Պու մէսէլէ պունտան պիր պու չուգ սէնէ գատար էվվէլ միւհիմմ պիր տավամա սէպէպ օլտու (զախիրէ թիւճճարը ճիօրճիօ ֆիէրինին մաղազասընն եանմասը մէսէլէսի), վէ նիհայէթ պու սէպէպէ մէպնի պիր առամընն թէլէֆը նէֆս իթթիկի իչիտիլտի։

Սիկուրթա գումբանեալարընն պիր գըսմը՝ շարթնամէնին ալթընա «պու մուգավէլէյէ տիր հէր կէօնա տավա՝ գումբանեանընն մագարրը իտարէսինտէ բուլէթ օլունճագտրը» տէյի եազալար։ հէմ տէ պունը բէք տէ կէօզէ վուրմայաճագ պիր քէօշէյէ կէթիրիրլէր։ Մուգավէլէնին ագտ իտիլտիկի զէման էհէմմիյէթսիզ կիպի կէօրիւնէն պու շարթա քիմսէ տիգգաթ իթմէզ։ հալ պու քի, գումբանեանընն մերքեզի Բարիզ, Լօնտրա, Պերլին, Համպուրկ վէ Միւնիխ կիպի ուզագ պիր եէրտէ տիր։ Վէ իթթիլաֆ չըգտըղը կիպի, միւշթէրի՝ Սթամպոլ մահքէմէլէրինէ միւրաճաաթա հագգը օլմալրպ, պու գումբանեանընն մերքեզինին պուլընտրդը մահալին մահքէմէլէրինէ միւրաճաաթ էյլէմէկէ մուվաֆֆագաթ էյլէյէճէկկինի պիզգաթ քէնտի իմզասը իլէ գապուլ էյլէմիշ տիմէք տիր։

Հալ պու քի, պիր գաչ եիլզ վէ հաթթա պիր գաչ պին լիրալրգ պիր տավա իչիւն պէօյլէ ուզագ մէմլէքէթլէրէ կէթիքտէքի միւշքիլաթտան գաթի նազար, պու եօլտա տավալարտա պիր չօգ չահիտլէր տրնէմէմէկէ, եէնի խրպրէ վասէթասը իլէ թէտգիգաթ իճրա իթտիրմէկէ վէ տահա պէօյլէ պիր չօգ մուամէլաթ իճրասընա լիւզում վար տրը քի՝ պու չահիտլէրի ուզագ մեմլէքէթլէրէ կէօթիւրմէք, վէ օրատան էհլի խրպրէ կէօնտէրմէք բէք աղ առամընն եաբապիլէճէկկի պիր շէյ տիր։ զիրա բէչինէն եիզլէրճէ վէ պաղէն տախի պինլէրճէ լիրա սարֆընա մէճպուրիյէթ հասրլ իտէր։

Ճիօրճիօ Ֆէլերի տավասընտան պէրու, Ցէրսաատէթտէ իճրաի մուամէլէ իտէն գումբանեալարընն էքսէրի Սթամպոլ մահքէմէլէրինին հագգը միւտատիէլէսինի գապուլ իթմիշլէր իսէ տէ, հէնուզ պու հագգը թաստիգ իթմէմիշ պիր գաչ գումբանեա վար տրը։ հէլէ եօմբ սիկուրթա գումբանեալարընն տահա եալընը պիր իքիսի պու հագգը թաստիգ էյլէմիշ օլտուգլարընտան, պու պապտէ մէգքիւր գումբանեալար իլէ մուամէլէսի օլանլարընն նազարը տիգգաթրը ճէլպ իտէրիզ։

Պու մէսէլէ հագգընտա պագը գալան միթայէաթրմըզը տա պէնտիմիզին իչիչինճի գրսմընտա պէյան իտէրէք, պու մէգալէլէրէ խթամ վերէճէյիզ։

ՔԻՆԱ ԼԸՖՕՐ

Տանկ նէվինտէն օլան հիւմմայաթըն խրաա իթտիկի զաֆիյէթի տէֆ իթտիկի վէ գուվվէթ իրաէլարընն պիրինճիսի օլտրը՝ ճէմիյէթը Թըպպիկ մէճլիսինէն թաստիգ օլունմըշ տրը։

Մահալը ֆիրուխթը՝ Պաղչէ Գարուսընտա Վ. Գասապեան էֆգա տէբզիթօսու վէ Գալաթատա Լէֆֆաքինին էճճզախանէսի տիր։

Շիշէսի 10 զրշ. տրը։

(200)

ԴԸՉԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ

ՄԻՒԷԼԼԻՏԻ
ԳԱԶԱՆԻ ՏԷ ՄՕՆԴԷՐԴՆ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ
ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԱՄԵԱՆ

Ծագ Լակարտ (Տօգթօր Թօմբընն) այնը պիր մագսէտ միւպթէնի օլան էֆքեարը մախսուսէսինտէն պիլիսթիֆատ, քէնտիսի պիր իլաճ թէրթիպ իտուպ, Մէքթէպը Թըպպիկ գօմիսիօնլարընտան պիրինին էնզարը թէտգիգ ու թանկիլինէ արզ իթմիշ, վէ զայէթ մէտհիյէլի պիր բարօրթօիլի պէրապէր մուալիճէլի մէգքիւրէյի պինէքիս քէնտիսի թէրթիպ իլէ ֆիրուխթ իթմէյէ բուխսաթ վէ մէէզունիյէթ իսթիհսալ էյլէմիշ օլմալը, քէնտի թալէպ վէ արզուսը մուճիպինճէ էճզալար մէգքիւր իլաճը թէրթիպ վէ ֆիրուխթ իտէմէյէճէքլէր իսի։

Նիւլասաի քէլամ Ծագ Լակարտ՝ իլաճընը սըրրընը քէթմ ու մուհաֆազա իտուպ, անը ատէթա քէնտիսինէ պիր ինհիսար իթթիխազ իթմիշ իսէ տէ, խատթախանէլէր միւտրլէրի թարաֆընտան պու իլաճատան նէ գատար թալէպ օլունը իսէ մէճճանէն վէրմէյի վատ վէ թէահհիւտ իթմիշ տիր։

Թէրքիպաթը գօմիսիօն հէքիմլէրինտէն պաչգա քիմսէյէ մալիւմ օլմայան վէ թէէսիրի հէնուզ թէճրիւպէ իտիլմէմիշ օլան պու իլաճ՝ պիթթապ պէյնէլ էհալի բէք մուէսսիր վէ պինազիր վէ հէման միճիզաթը պիր մուալիճէ ատտ օլունմադա պաչլամըշ իտի։

Տահա էյլէն օլմազտան երիմէյի միւթէճավուզ միւշթէրի՝ գօնաղընն միւսաֆիր սալօնընա չընգրպ, պիրէր պիրէր մուայէնէ օտասընա կէչմէք իւզրէ մէգքիւր օտա գաբուսընընն աչըլմասը սաաթընա պէքլէյօրլար իտի։

Տիվանխանէ մագամընտա օլան պու սալօն զայէթ պէօյիւք օլուպ, բէք սիւսլիւ պիր սուրէթտէ տէօչէնմիշ վէ մունթազամ թասվիրլէրէ վէ ասարը սէնախյէի նէֆիսէ իլէ թէզեին օլունմըշ իտի։ Մէգքիւր սալօնընն էօնիւնտէ պիր հայաթ պուլընըպ, պունտա Ինկիլիզ վէ Ամերիգա ուսուլինտէ իշ օղլանը գեյաքիթի կիյինմիշ օն իւչ չաղլարընտա պիր չօճուգ՝ քիւչիւք պիր եաղըխանէնին արգասընտա օթուրմըշ, չիքեայէթ վէ սըզըլթը վուգու պուլմամագ իչիւն հէր կէլէն միւշթէրիյէ պիրէր սբրա նումէրօսը թէվզի իթմէքտէ իտի։

Սալօնընն արգասընտա պիր գաբու պուլընըպ, պու գաբույա աղըր պիր հայը ասըլմըշ իտի։

Մէգքիւր գաբուտան մուայէնէ օտասընա կիտիլիպ, իչպու օտա զայէթ սիւսլիւ տօնատըլմըշ վէ ասանօղ աղաճընտան մամուլ պէօյիւք քիւթիպխանէլէրէ թէգեին օլունմըշ իտի։

Տօգթօրընն եաղլխանէսի՝ մէգքիւր օտանընն իքի բէնչէրէսի արասընա մէվզու օլուպ, պու վազիյէթէ նազարէն տօգթօր՝ կէօկկի իչինտէ օլարագ բէք տէ աչըգ աչըզա կէօզէ կէօրիւնմէզ օլտուզը հալտէ, քէնտիսի մուայէնէ իթտիրէնլէր՝ բէնչէրէտէն վուրան ըչըզը իչինտէ պուլընարագ, եիւզէրի էյնէճ կէօրիւնէպիլիր իտի։

Մէգքիւր օտանընն օրթասընա պիր մասա մէվզու օլուպ, պու մասանընն պիր թարաֆընտա պիր պէչինտէ պիր եըզընն քիւչիւք գուլթուլար վար իտի, վէ պու գուլթուլարընն իւզրինէ տէօրթ լիսանտան թարիֆնամէլէր եարըտրրըլմըշ իտի։

Մատմազէլ Մարթ՝ մէգքիւր մասանընն արգասընտա օթուրմըշ, էօնիւնտէ տէ եէչիլ չակրէն գաբագը վէ քէօչէլէրի կիւմիւշ դարը իրի պիր տէֆթէր վար իտի։

Միւշթէրիլէր՝ տօգթօրընն մուայէնէ օտասընտան չընգարգլարընտա, բէչէթալարընը մէրգումէյէ վէրիպ, Մարթ տախի՝ մէգքիւր բէչէթալարընն պիր սուրէթինի զիքր օլընան տէֆթէրէ գայտ իտէր իտի։ Պունտան մատտա մէրգումէյ գըզ՝ պիր նաբօլէոն վիգիթա իւճրէթի ալըր, վէ մուգավիլինտէ սէկէր միւշթէրիյէ՝ թէրթիպ օլընան իլաճը հավի պիր գութու վերիր իտի։

Միւշթէրի՝ մէգքիւր գութույը ալտրգտա, եէնիտէն միւսաֆիր սալօնընտան կէչմէքսիկի մէգքիւր սալօնընն տիշարրսընտա պուլընան հայաթա չընգարան խուսուսի պիր գաբուտան տիշարը չընգմագտա իտի։

Մատմազէլ Մարթ՝ թալիմաթը լազըմէյի տօգթօր Թօմբսընտան ախզ իթմիշ օլուպ, մէրգումի տօգթօրընն՝ մէրգումէ գըզը պու մէմուրիյէթէ նասպ իթմէսիյէ մագսէտի նէ իտուկի գօլայ անլաշըլապիլիր։

Պու կէնճ գըզ՝ էլան եաստա օլտուղընտան, սիյահ պիր թիլ ֆիսթան կիյինմիշ վէ պու ֆիսթանընն եօգարրսը մէրգումէնին պէտէնինէ սըգը սըգրյա եաբըլմըշ իտի։ Պու սուրէթէ, գումայընը ինճէլիյի սայէսինտէ, գըզընն տօլկուն վէ պէչիմի գօլլարը վէ եուս եուվարլագ կէօյսու միւշահէտտէ օլունըյօր իտի։

Մատմազէլ Մարթընն իրէք կիպի գումրալ սաչլարը՝ եօգարը գալտրրըլմըշ վէ ալընընն իւզրինտէ քեաքիւլ քեաքիւլ թօրլանմըշ օլտուղընտան, պու հալ իլէ մէրգումէնին կիւզելիկի պիր գաթ տահա արթմըշ իտի։

Ծագ Լակարտ մէրգումէյի կէօրտիւքճէ վիճուտը թիթրէր տուրը իտի։

Պալէտտէ գիքր օլունտրզը վէճճէլէ, էօյլէն օլմազտան էվվէլ սալօնտա եիրմի քիչի գատար թօրլանըպ մուայէնէ վագթընա պէքլէյօրլար իտի։

Պաղը վալիտելէր՝ սօլկուն վէ զայըֆ եիւզիւ վէ գանսըզլըգ խասթալըղընա միւպթէլա չօճուգլարընը սալը կէթիրմիշլէր իտի։

Թէզալիք էնվալ զէվգ ու սէֆա իլէ սուի իսթիմալաթա միւպթէլա օլարագ վիւճուտալարընը խարապ իթմիշ օլան պաղը գատընլար տախի՝ օ եօլտաքի էօմրլէրինէ տէվամ իթմէք իշլուն քէսալը գուվվէթ իթմէք իւզրէ ֆէնընը թէպապէթին թէտապիրինէ միւրաճաաթ իթմիշլէր իտի։

Սալօնընն պիր քէօչէսինտէ Ռէյմօն Ֆրօմանթալ՝ օղլու Բօլրն եանընտա օթուրըյօր իտի։

Պունլարրն գարչըսընա տօղրու գըրգլըգ վէ լաքին հէնուզ կէնճ կէօրիւնէն զայէթ տիլպէր պիր գարը՝ կէօսթէրիշլի վէ լաքին զայէթ սօլկուն վէ զայըֆ վէ բարազ գըյաքէթի կիյինմիշ պիր տէլիգանը իլէ ալչագ սէպլէ կէօրիւշյօր իտի։

Պու գարը՝ տուլ Մատամ Լապաճ օլուպ, պիրատէրի միւթէվվէֆա Անթուան Ֆօվլէին նասիհաթը մուճիպինճէ, օղլունը՝ եէնի կէլմիշ Ամերիգալը հէքիմէ կէօսթէրմէյէ կէթիրմիշ իտի։

(Ցեվ-գ)

ԳԻՏԱԿԱՆ

Արուեստագիտական բնագիտութիւն.— Սառած միս.— Միսը սառեցնելու համար զանազան միջոցներ.— Սառած միսը վտանգաւոր է թէ ոչ.— Միքրոպներուս գոյութեան վրայ տարակոյս.— Սաթը բուսական աշխարհին մէջ.— Սաթին կարեւոր դերը հնութեան մէջ.— Ի՞նչ է սաթը.— Սաթին վրայ բոլորու և կենդանեաց պատկերներ.— Սաթին օգտակարութիւնը.

Մինչեւ այսօր ոչխարի, եզան եւ խոզի թարմ միս կերած ենք. մեր սեղաններուն վրայ սպանդանոցին մէջ դեռ նոր մորթուած խեղճ ոչխարին միսն է որ կ'ելնէ. Գնացէք Եւրոպոյ մեն է որ կ'ելնէ. Գնացէք Եւրոպոյ ճաշարանները եւ սպասաւորէն կերակրոց ցուցակը խնդրեցէք. անշուշտ ձեր ճաշակին համեմատ լաւ կամ յոռի ընտրութիւն մը կ'ընէք եւ ենթադրենք թէ՝ պիֆթէյ մը կը խնդրէք. Անմիջապէս ձեր հրամանը կը կատարուի եւ աւասիկ ձեր առջեւն է պիֆթէյն թարմ եւ համեղ. կը ճաշակէք եւ չը պիտի կրնաք հաւատալ երբ ըսեմ ձեզ թէ՝ երբ այդ միսը զոր ձեր ստամոքսին ուղարկեցիք, երբէք թարմ չէ, Ամերիկայէն կուգայ, Ատլանտեան Ովկիանոսէն անցած է, մաքստունը մտած է, քնուելէն վերջ՝ մսավաճառին քով գնացած եւ անկից ուղղակի ձեր ճաշարանապետին կ'երթայ եփուելու եւ թարմ պիֆթէյ մ'ըլլալու համար եւ զոր դուք կը ճաշակէք այնքան ախորժանօք. Չենք գիտեր թէ՝ ո՞րչափ ժամանակէ հետէ մեռած է այդ միսը սառած վիճակի մէջ եւ դեռ երկա՞ր կրնայ մեռեալ սառին չնորհիւ.

Անգլիոյ մէջ սառած մսի վաճառականութիւնը յառաջացած է. Ամէն տարի ոչխարները կը ցուցնեն Ամերիկայէն, Աւստրալիայէն Եւրոպա զրկուած ոչխարներուն թիւը որոց ամէնքն ալ մորթուած եւ սառած են. Դժուարին է թարմ միսը սառած մսէն որոշել, տեսնենք թէ՝ ի՞նչ գործողութիւններ կը կատարուին. Ամրան մէջ ջուրը սառեցնելու չափ դիւրին չէ միսը սառեցնելն.

Սպանդանոցին մէջ ենք. ոչխարներն եւ եզներն կը մորթուին. գլուխը եւ ոտները կը նետեն. կը մնայ մարմինը առանց ոտից եւ գլխոյ. այլ եւ այլ կտորներու կը բաժնեն եւ կը դնեն կապուած պարկերու մէջ. Տարէք այդ պարկերը այնպիսի սրահներու մէջ որոց բարեխառնութիւնը 10° լինի եւ քիչ ատենէն մսին հիւթերը եւ արիւնը կ'սկսին խտանալ եւ մէն մի կտոր փայտի նման կը կարծրանայ. կարծրութեան վրայ գաղափար մ'ունենալու համար, նոյն միսը դանակով չէք կրնար կտրել, այլ սղոցին պէտք է դիմել. Այս սենեակներն չեն բաւեր միսը պաղ պահելու համար. չոգենաւուց մէջ եւս մառաններուն բարեխառնութիւնը պէտք է որ 10° լինի, եթէ ոչ միսը կ'ապականի.

Պաղութեան միջոցաւ միսը երկար ժամանակ պահելու եղանակը գործածական կը թուի, եւ թերեւս օր մը՝ ինչպէս Անգլիոյ շուկայներուն մէջ՝ նոյնպէս եւ ի Պոլիս մսավաճառաց քով կը տեսնենք սառած միս. Աղքատ դասուն համար, խնայողական կողմէ ունի. Գիտէք թէ Ամերիկայէն բերուած ոչխարի մէկ լիտր միսը Անգլիոյ մէջ ո՞րչափ կ'արժէ. Թերեւս 8 կամ 10 դահեկան. Ո՛չ 8 դահեկան, ո՛չ 4 դահեկան եւ ո՛չ 2, այլ 50 փարայ. Ո՞րչափ մեծ խնայողութիւն. Ամերիկեան միսը Անգլիոյ երկրին մէջ ուտել մէկ լիտրը 50 փարայի.

Ուրիշ խնդիր մը կը ներկայանայ. Ընդհանրապէս տեսակէտով լաւագոյն է ուտել. բայց առողջապահական տեսակէտով այդ միսը արդեօք կորուսած չէ՞ իւր լաւ յատկութիւններն. թարմ մսին նման՝ եւ. Միքրոպներու ժամանակի մէջ կը գտնուինք. ամէն ուրեք միքրոպ. ամէն կողմէ միքրոպ. գուցէ սառած միսն եւս միքրոպներու աղբիւր մ'է եւ հետեւարար տարափոխիկ հիւանդութեանց ծագման պատճառ. Լուրջ ուսումնասիրութիւններ՝ երկար փորձեր եւ քննութիւններ կատարուած են. հաստատուած է թէ՝ սառած միսը բացարձակապէս անվնաս է, եւ հետեւարար միքրոպ մը իսկ չեն կրնար գտնել նորա մէջ. Ամենէն առաջ Փարիզցիք փորձը կատարած են. մենք ալ կրնանք ընել եթէ ուզենք, որովհետեւ շատ դիւրին է. 15° բարեխառնութեամբ սենեկի մը մէջ դրէք մսին կտորները. ձգեցէ՛ք որ հոն սառին, եւ սենեկին օդը մի՛ փոխէք. Վաթսուն օր վերջ սենեակը մտէք եւ հոտ մը չպիտի առնուք. Սառած մսին կտորները եփեցէք եւ ուրեք կամ տասն հրաւիրեալներու տուէք, եւ այսպէս ըրած են. ամենքն ալ հաճութեամբ պիտի առնուն ձեր ձեռքէն եւ հաճութեամբ պիտի ճաշակեն, համեղ եւ հիւթալից գտնելով թարմ մսին նման.

Ուրեմն երբ Ամերիկայէն օր մը Պօլիս եւս գայ սառած միսը, աներկիւղ ուտենք. գիտնալով որ իւր թարմութեան ամէն յատկութիւնները պահած է նա. Ո՞րչափ մեծ օգտակարութիւն ունի այս կերպ պահուած միսը, քանի որ աղած կամ եփուած միսը իւր բաղադրակողմանի թերութիւններն ունի, եւ Ամերիկացւոց համար շահաւէտ աղբիւր մը, որովհետեւ չէին գիտեր ի՞նչպէս գործածել իրենց երկրին անթիւ հոտերն.

Կտոր մը պիֆթէյն այսքան խօսեցնել տուաւ զմեզ իւր վրայ, դեռ կրնանք խօսիլ, բայց պէտք է բաւականանալ եւ անցնիլ ուրիշ նիւթի մը.

Տեսա՞ծ էք Նորվէկիոյ կամ Ծխախիտներուն ծայրը դեղնկէկ եւ փայլուն մարմին մը որուն սաթ (քէհրիպար) անունը կուտանք. Ամեն անգամ որ սրճարան մտնէք, ծխողի մը բերնին մէջ կը տեսնէք եւ երբեմն այդ սաթը բերնէ ի բերան կը շրջագայի, եւ որովհետեւ ժողովրդական աւանդութեան մը համեմատ սաթը չը կրնար տարափոխիկ հիւանդութիւնները փոխանցել. Սաթը նոր գտնուած առարկայ մը չէ. Հոմերոսի ժամանակ ոսկեայ մանեակները սաթով կը զարդարէին, դարուս մէջ դրեթէ ամեն ժամանակ սաթին անունը կը լսենք, երբ եղեբտրականութիւն կըսենք, սաթը յիշած կըլլանք, որովհետեւ եղեբտրականութիւնը եղեբտրածն բառէն յառաջ եկած է, եւ այդ բառին միջոցաւ Յոյները սաթը կ'որոշէին եւ Յունաստանի եօթն իմաստուններէն մին՝ սաթին վրայ իւր առաջին փորձը կատարեց, չիեց զայն եւ անով առ ինքն ձգեց թեթեւ մարմիններն. Սաթը կանանց եւս սիրելի էր, Հռովմայեցի կանայք իրենց ձեռաց մէջ սաթի փոքր կտոր մը կը պահէին որ տաքնալով մարմնոյն ջերմութեամբ՝ հաճելի եւ նուրբ բոյր մը կ'արտադրէր. Եթէ Պղինոս պատմչին հաւատանք, կ'ըսէ թէ, հնութեան մէջ, մանաւանդ Հռովմայեցւոց համար, սաթէ չինուած արձան մը աւելի մեծ արժէք ունէր քան գեղեցիկ եւ առոյգ գերի մը. Դեռ շատ բաներ կրսեն սաթին ծագման, կատարած դերին օգտակարութեանը վրայ, բայց ամենէն աւելի ձեր ուշադրութիւնը սա հարցումը անշուշտ պիտի գրաւէ. Ի՞նչ է սաթը. Իրաւի մեղ ծանօթ է եւ ընտանի առարկայ մը, ամեն օր կը տեսնենք եւ թերեւս մեր մէջէն շատեր կը գործածեն, բայց դարձեալ չենք գիտեր ի՞նչ ըլլալը. Ի՞նչպէս կարելի է համարձակիլ այսպիսի հարցում մը ընելու համար. Թանկագին քար մ'է եւ ադամանդի հանքերու նման սաթի հանքեր եւս կը գտնուին երկրիս ստորերկրեայ խաւերուն մէջ. Անգլիոյ հարաւակողմն եւ Պալթիկ ծովուն եղերքն սաթի հանքեր կը գտնուին. Բայց խնդիր մը կայ. եթէ սաթի կտոր մ'առնէք եւ ուշադրութեամբ դիտէք, դիւրաւ պիտի որոշէք բոյս լինելն, մինչդեռ նա իւր արտաքին երեւոյթովն խարէական է.

Երբ կը վարանինք մարմին մը նկարագրելու եւ անոր վրայ տարակոյսներ ունինք, պէտք է յայնժամ երկրորդ մարմին մը փնտռել որոյ յատկութիւններն համանման ըլլալով առաջնոյն յատկութեանց, կարենանք երկոցունց մէջտեղ բաղդատութիւն մը դնել եւ ծանօթէն անծանօթին երթալ. Ուրեմն փնտռենք այնպիսի մարմին մը զոր կարենանք բաղդատել սաթին հետ. Այնպիսի մարմին մը պիտի առնում որոյ վրայ պիտի զարմանաք. քօքալ կոչուած խէժի կտոր մը. Այո՛, այդ երկու մարմիններն գրեթէ համանման յատկութիւններ ունին. միւնոյն գոյնն եւ փայլն, միւնոյն կարծրութիւնն եւ խտութիւնն. Սաթին նման ուժգինները եւս դիւրաւ կը ճեղքուին, կը բոցավառին, եւ տաք ջուր մէջ կը հալին. Երկուքն ալ կազմուած են ածխածինէ, ջրածինէ, թթուածինէ, եւ այս տարրերն աւելի բուսական կեանքին կը վերաբերին քան կենդանական կեանքին.

Եւ ուսկի՞ց յառաջ կուգայ խէժը. մեր պարտէզներուն սալորենիներէն միւնոյն ծագումը կրնանք նաեւ սաթին վերագրել. Առէք սաթի մի քանի տարբեր կտորներ եւ խոշորացոյցով մը դիտեցէք. Արմատի, ճիւղի, ծաղկի, միջատներու, օրինակի համար ճանճի, սարդի պատկերներ պիտի տեսնէք, ամենէն ալ հիանալի եւ ճիշտ գծուած. Եւ որչափ դիւրութեամբ կրնանք ապացուցանել այդ նկարներուն կազմութիւնը. սաթին եւս իբր հիւթ հոսած է ծառերէն եւ իւր հոսման միջոցներուն փոքրիկ ոստեր, միջատներ, թիթեռնիկի թեւեր, ճանճի ոտներ առնելով իւր մէջ, կարծրացած է. եւ հետեւեալ այդ գործարանային մարմիններն եւս հեղանիւթ սաթին մէջ բանտարկուելով՝ իրենց ձեւն ու պատկերն տուած են սաթին որ հաւատարմաբար պահած է զանոնք. Սաթը տարրագիտական փորձերու եւս ենթարկուած է. եւ իւր 9/10 մասը ոչոչ կոչուած հիւթէն կը բաղկանայ.

Խէժի ծառոյ նման սաթի ծառեր կան երկրագնտիս նման դարերէ հետէ, այդ տեսակ ծառերուն հետքը կորսուած է եւ այսօր հանքերուն մէջէն կը հանենք միայն սաթի ծառեր իրենց բրածոյ վիճակին մէջ. Սաթին մէջէն ի՞նչ կենդանիներ ելած են. Զանազան միջատներ, սարդեր, փոքրիկ խեցեմորթներ, թռչնոյ փետուրներ, մանր ձուկեր, գորտեր, զայս ամէն օր ծառոց վրայ կը տեսնենք առանց խորհելոյ թէ՝ օր մը չատ դարեր վերջ, այդ կենդանիներն եւս իրենց բրածոյ վիճակին մէջ քարի մը կամ ուրիշ մարմնոյ մը վրայ պատկերացած ի յայտ պիտի գան մեր յաջորդ սերնդոց.

Կը կարծէ՞ք թէ ամէն պատկեր՝ որ սաթին վրայ կ'երեւի՝ բնական է. Ճարտարութիւնը այնքան յառաջացած է որ՝ վաճառական արուեստագէտներ կ'առնուն կտոր մը սաթ, ծակ մը կը բանան, միջատը մէջը կը դնեն եւ իրենց բացած խոռոչն ա՛յնքան ճարտարութեամբ կը գոցեն որ տարակոյս չես ունենար բընաւ նորա գոյութեան վրայ. Եւ երկու սաթի կտորները միացնելու համար կը տաքցնեն եւ ճնշման ենթարկելէն վերջ, տաք իւղի մէջ կը թաթխեն, որով կը կակուղնան եւ կրնան ամէն ձեւեր առնուլ. Եթէ այցելէք Անգլիոյ մէջ Պրայթընի թանգարանը, պիտի տեսնէք սաթէ չինուած գեղեցիկ բաժակ մը, եւ պիտի զարմանաք անշուշտ թէ ի՞նչ միջոցներով սաթը կրցած է Անգլիա գալ. Հաւանական է թէ Փիւնիկեցիք, Յոյնք՝ Եւրոպոյ արեւմտեան եղերքն այցելելէն յետոյ, մտած են Պալթիկի մէջ եւ սաթի վաճառականութիւնը տարածած են Միջերկրականի գլխաւոր նաւահանգստաց մէջ, ուսկից այն հետաքրքրական առարկայ անցած է քաղաքակրթեալ աշխարհի մէջ. Թերեւս հիւսիսային եւ հարաւային ժողովրդոց առեւտրական յարաբերութիւններն այս օրինակաւ սկսած են, եւ հետաքրքրական է մտածել թէ՝ սաթի կտոր մը թերեւս եղած է քաղաքակրթութեան առաջին գործիքն.

Ի՞նչ օգտակարութիւն ունի սաթը, թուենք. ճարտարութեան մէջ կը գործածուի, սաթէ կը չինեն մանեակներ, ծխափայտեր եւ այլ զարդեր, որք ա՛նքան սիրելի են Արեւելեան ժողովրդոց. բժշկութիւնն եւս իւր օգուտները կը քաղէ այդ նիւթէն. բժշկական դեղերու այլ եւ այլ բաղադրութեանց մէջ կը տեսնենք սաթը իբր գրգռիչ մարմին մը. Գերմանիոյ մէջ իբր ստամոքսային դեղ կը գործածէ ժողովուրդը.

Ըսինք թէ՝ սաթը բոյս մ'է եւ այն ծառերն որք կ'արտադրեն այդ մարմինը, մեր եղեւինին ազգական են. Սաթին մէջէն փայտի նեարդներ գտնուած են, ուստի եւ հետաքրքրական է գիտնալ թէ՝ ի՞նչպէս, ի՞նչ բնական օրինօք փայտը եւ սաթը ի միասին զարգացած են եւ եղած են սուրի ղեցիներ. Շատ պարզ է, տեսա՞ծ էք ծառի մը կոճղը, մակերեսէն կտրուած եւ չրջանակաձեւ, ենթադրեցէք այդպիսի կոճղ մը եւ ուշադրութեամբ դիտեցէք, երեք տարբեր եւ որոշ մասեր ձեր ուշը պիտի գրաւեն, այսինքն սիրտը որ մէջն տեղի կեդրոնն է, փայտը որ կեդրոնէն դուրս մնացած մասն է, կեղեւը որ արտաքին շրջապատն է. Կեղեւին եւ փայտին մէջ կը գտնէք շրջանակաձեւ նեարդներ զորս եթէ հաշուէք, անպատճառ նոյն ծառին տարիքը կը գտնէք. Այդ նեարդներուն մէջ ահա սաթը պահուած է եւ գոյութիւն ունեցած եւ այս պատճառաւ սաթին մէջէն իբրեւ փայտի նեարդներ կը հանենք. Սոքա պարզ երեւոյթներ են, բնական եւ որոշ, բայց իրենց ներքին կազմակերպութեամբը հիանալի են. որչափ սիւնակներ, որչափ յոդուածներ կրնանք նուիրել սաթի կտորի մը համար զոր ամեն օր կը տեսնենք եւ որուն գուցէ կարեւորութիւն իսկ տուած չենք. Բնութեան գաղտնիքներն այսպէս են. հոս ադամանդ մը, հոն սաթ մը, երկրի վերայ ափ մը ջուր, երկրի խորն կապարի կտոր մը, ամէնքն ալ ունին իրենց պատմութիւնը, իրենց կազմութեան օրէնքներն եւ որչափ խօսինք, որչափ գրենք, գիտութեան գանձերը չը պիտի սպառին եւ ամէն վարկեան գիտութիւնը պիտի ներկայանայ մեզ իւր մի նոր երեւոյթովն. Այսօր եղեբտրական լոյս, վաղը եղեբտրական նաւ, յաջորդ օրը ուրիշ գիւտ մը եւ այսպէս ամէն օր գիտութիւնը նիւթ պիտի մատակարարէ մեզ իւր վրայ խօսելու եւ գրելու համար.

Մ. Գ. ՄՕԶԵԱՆ

ԹԷՎՁԻՀԱԹ

Թէբքէ սանճաղը միւթէսարրիֆը՝ Դարասի միւթէսարրիֆլըղընտան միւնֆասրլ Պէհճէթ բաշա հազրէթլէրինէ,

Ճէմիյէթը Բուսումիյէ ազալրը՝ Այտըն վալիսի Ռիֆաթ բաշա հազրէթլէրինին մախտումը ճավիտ պէյէ,

Զօր սանճաղընտա Էպուբէքմալ գազասը գայմագամը սապրգ Մէհմէտ Լութֆի էֆ.յէ բիւթպէի սանիյէ սընրքը սանիսի,

Հալէպտէ պիրինճի սընրքի տավա վէքիլլերինտէն Թորոս էֆ.յէ բիւթպէի սանիյէ սընրքը սանիսի,

Հալէպ վիլայէթինտէ Բուսմգալէ գազասը գայմագամլըղը՝ Բուսգա գայմագամը Մէհմէտ Համմի էֆ.յէ,

Վիլայէթը մեդիբիւրեաէ Բուսգա գազասը գայմագամլըղը՝ Բուսմ գալէ գայմագամը Խալիտ էֆ.յէ թէվֆիհ պուլբլմմը տըր.

* * *

Իքինճի (Էտիրնէ) օրտուի հիւմայուն սէրպազթարը միրալայ Օսման Մազհար պէյէ Յիւնճիւ Օսմանի,

Էրքեանը՝ հարպիյէ պինպաշըլարընտան վէ Մէքթէպը ֆիւնունը հարպիյէի Շահանէ մուալլիմլէրինտէն Էսատ պէյէ Կիւնճիւ Օսմանի,

Գարասու բէյտիֆ մուգատտէմ թապուրը պինպաշլը Խալրէտտին էֆ.յէ Կիւնճիւ Մէճիտի,

Մուսիգալի հիւմայուն գօլաղալարընտան Խալիտ պէյէ Կիւնճիւ Մէճիտի Նիշանը իհսան պուլբլմմը տըր.

ՄԻԽԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

—Զամբրճա ճիվարընտա Պուլկուրլու գարիյէսինտէ ասքէրի թապիպլէրինտէն տօգթօր գօլ աղասը Բէֆէթ պէյին ուշաղը Խալրի՝ էվվէլքի կէճէ քէնտի քէնտիյի թիւճէնլէք թէյէֆ իթմիշ տիր.

—Լօնտրատա Օսմանլը սէֆարէթի պաշքեաթիպի Ապտիւլ Հագ Համիտ պէյ հազրէթլէրի՝ տիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր.

—Վիէննատան եաղլտրըղընա կէօրէ, ասարը թարիխիյէճէ պաղը թէտգիգաթ իճրասը իչիւն ախիրէն չէհրիմիզէ կէլէն Մահմատիսթան ագատէմիասընըն հէյէթը մէպուսէսինէ Աւսթրիա իմբէրաթօրը թարաֆընտան 6000 ֆր. ատիյէ վէրիլմիշ տիր.

—Կէօմրիւքլէրէ կէլէն պիր թազրմ էվրագը մուղիրրէ՝ Մահթուսաթ իտարէի ալիկսի գալէմի միւմէյյիզի Ռեամիլ պէյ մարիֆէթիլէ տիւն մահալը մախսուսընտա եաղբլբպ մահվ իտիլմիշ տիր.

—Ֆիմեակիրը մէշհուր տօգթօր Ժօգէֆ Ծանի էֆէնտի՝ Բարիզտէ թէշէբբիւլ իտէճէք օլան ֆէնը միյահ վէ իգլիմ գօնկրէսինտէ Օսմանլը մուրախխասլըղընա Խաեին պուլբլմմը օլմաղլա, պու քէրրէ Բարիզէ միւթէվէճճիհէն Տէրսաատէթտէն հարէքէթ էյլէմիշտիր.

—Թրիէսթէտէ նէշը օլնան Իդրէնամ Բուսմ կազէթասընըն մէմալիքը Շահանէյէ տուսլուլի թահրը մէմնուլիյէթէ ալընմըշ տըր.

(92)

ԵՐԿԱԹԱԳՈՐԾՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ՔԵՐՈՎԲԷ ԼԻՄՕՆՃԵԱՆ

—Ուրեմն հիմայ ամենքն ալ Ամերի՞կայ կը գտնուին.

—Այո՛, պարոն, և արդէն պէտք եղած տեղեկութիւնները հաղորդուած են Միացեալ Նահանգաց ոստիկանութեան.

Ահա հոս կը վերջանար ոստիկանութեան պարոն տեսչին հաղորդած տեղեկութիւնը, որ ներքին գործոց նախարարը զարմացման մէջ թողեցնէն զատ՝ բարի երկաթագործն և իւր պատուական բարեկամն ալ զայրոյթի ճիրաններուն մատնած էին.

Մի քանի վայրկեան յետոյ, այս վերջինները Անգլիոյ դեսպանատան քարտուղարին հետ միատեղ ներքին գործոց պաշտօնատունէն կը մեկնէին՝ Անգլիա վերադառնալու համար, ուր անհամբեր իրենց կ'սպասէին Մըսթըը ձէյմս Հոբսըն, իւր գեղեցիկ Ալիս աղջիկը, տիկին Թագուհի և չքնաղ Սօֆի.

Մարտիրոս աղա և Հայր Ռափիկ՝ տակաւին ծովու վրայ գտնուած ատենին իրենց մէջ այնպէս որոշեր էին որ՝ Ֆրէտերիք Հոբսընի մենամարտութեան գործը իրենցիններէն բոլորովին գաղտնի պահեն.

Այս զգուշութիւնը՝ գլխաւորաբար Ծերունի Անգլիացին և անոր գեղեցիկ աղջիկը բնական յուզմունքէ մը խնայելու համար էր.

Գիտէին որ պատուական Անգլիացին իւր քեռորդին ալ ևս չէր սիրեր. բայց իւր ընտանեկան պատոյն շատ նախանձախնդիր մէկն ըլլալն՝ քեռորդւոյն խայտառակ վարմունքն անշուշտ իրեն շատ ծանր պիտի գար.

Իսկ գեղեցիկն Ալիս, տակաւին եղբայրական սաստիկ սիրով իւր մօտ ազգականին հետ կապուած ըլլալով, անշուշտ անոր փափուկ սիրտն ալ ծանրապէս պիտի վիրաւորուէր՝ ի լուր այն անպատիւ դէպքին.

Թողունք թէ Ֆրէտերիք Հոբսընի՝ առանց իւր և Ալիսի գիտնալուն՝ Մարտիրոս աղայի պատոյն դէմ գործած ոճիրն աւելի ևս պիտի յուզէր դեռահաս աղջիկը, որոյ բուն պատճառը՝ բարի երկաթագործը չէր կրնար գիտնալ, և որուն մենք ևս միայն եռաքերը պիտի կարենանք տեղեակ ըլլալ.

Երբ յարմար միջոցի մը՝ Ծերունի Անգլիացին և Ծերունի Հայը առանձին սենեակ մը գտնուեցան, առաջինը՝ իւր գրպանէն Դաղիոյ պաշտօնական «Մոնիթէօր» լրագիրը դուրս հանեց, և մատիտով կապոյտ շրջանակի մէջ առնուած մի հատուածը Հայր Ռափիկի ներկայացուց, որ կարդայ.

Պուլօնեի անտառը՝ կոմս տը Սէլայի և Ֆրէտերիք Հոբսընի միջև տեղի ունեցած սոսկալի մենամարտը մանրամասնաբար նկարագրուած էր այն հատուածին մէջ՝ որ աւելի խմբագրական յօդուածի մը ձեւն ունէր. նշանակուած էր նաեւ թէ այդ մենամարտը տեղի կ'ունենար Դարբիսօֆի ապարանին մէջ երեւան եկած սիրային տեսարանի մը պատճառաւ.

Հայր Ռափիկ՝ ապուշի մը նման ձէյմս Հոբսընի երեսը նայեցաւ.

Ըսել կ'ուզէր թէ՝ ինչո՞ւ համար ամեն բանի հետեւեակ գտնուելով հանդերձ, առանց իրեն և Մարտիրոս աղայի բան մ'ըսելու՝ թոյլ տուեր էր որ ամեն ինչ իւր տեղը ստուգելու երթան.

Ծերունի նաւաչէնը, իւր բարեկամին նայուածքի նշանակութիւնը հասկցաւ, բայց միայն անոր ձեռները սեղմելով սա չափը կրցաւ ըսել.

—Մոռնանք այս անհաճոյ դէպքերը, ազնիւ բարեկամս, և ջանանք որ, Մարտիրոս աղային ևս մոռցնել տալու բարեբախտութիւնն ունենանք.

Ձիդ չաբաթ մը յետոյ, մեր պատուական վիրաբոյժը, իւր չքնաղ Սօֆիին հետ կը մեկնէր, Մէքսիկայի ջուրերը երթալու, և իրեն յանձնելու պատիւն ըլլալուած Անգլիական երկկայմառագաստաւոր մարտանաւուն հրամանատարութիւնն ստանձնելու՝ այն կողմերը ասպատակող ծովային յեղուզակաց դէմ գործելու համար.

Պիտի գտնանք զինքը բուն իւր ծանրակշիռ և վտանգաւոր գործոյն մէջ, որ գուցէ նոյն իսկ վտանգաւոր ըլլալուն համար իրեն այնչափ հաճելի եղած էր, ինչպէս իւր քաջասիրտ հոգեզաւակ աղջկան ևս.

Է.

ԱԼԻՍԻ ԴԱՂՑՆԻՔԸ

Ամիսներ անցան, առանց Հայր Ռափիկի գործոց վրայ տեղեկութիւն մը առնուելու՝ ինչպէս նաև Պետրոս Դարբինեանի, գեղադէմ Իսկուհիին և երիտասարդ Ֆրէտերիք Հոբսընին ուր գտնուելնուն և ինչ ընելնուն վրայօք բան մը լսուելու.

Ինչպէս որ նախապէս ծանուցինք, Մարտիրոս աղա ճէյմս Հոբսընի այն հայակապ նաւաշինութեան և երկաթի գործարանին ընդհանուր տուսուչն և իւր տիրոջը լիազօր փոխանորդն եղած էր.

Ծերունի Անգլիացին և իւր գեղեցիկ աղջիկը պարզապէս կը պաշտէին մեր բարի Սամաթիացին, ինչպէս նաեւ անոր պատուական մայրը Տիկին Թագուհին.

Հայր Ռափիկին չքնաղ Սօֆիի հետ մեկնելէն քիչ մը յետոյ, Մարտիրոս աղա, շահուն մէկ չորրորդին համար ընկեր եղաւ Քլայտի այն մեծ գործատան, որով տարեկան 10000 Անգլիական ոսկի կ'ապահովուէր իրեն, և եթէ Մըսթըը ճէյմս Հոբսըն, Մարտիրոս աղային արդէն ամուսնացած մէկը՝ և իւր կնոջն ալ տակաւին կենդանի եղած ըլլալը չգիտնար, ինչպէս որ Ալիս յիրաւի չէր գիտեր, իւր աղջիկն ալ անոր կնութեան պիտի տար, թէպէտև արդէն Ամերիկայի մէջ փեսացու մ'ունէր.

Ինչպէս որ ըսինք, Ալիս բոլորովին անտեղեակ էր Մարտիրոս աղային ամուսնացած մարդ մը ըլլալէն.

Փափուկ զգացումներ՝ արգիլած էին թէ՛ ճէյմս Հոբսընի, թէ՛ Հայր Ռափիկի, թէ՛ Տիկին Թագուհիի և թէ չքնաղ Սօֆիին բերանները՝ այդ դժբաղդ իրողութիւնը երեւան հանելիք լուր բառ մ'իսկ դուրս տալէ.

Բայց Սօֆի՛... ա՜հ, անմեղ կոյսեր... եթէ բնութիւնը զձեզ հետաքրքրութեան ախտէն ալ ազատ պահած ըլլար, աշխարհի ամենէն կատարեալ արարածները պիտի ըլլայիք.

Սակայն ամեն տարիք՝ իրենց անմեղ կամ մեղապարտ մոլութիւնները պիտի ունենան.

Կոյս աղջկանց ամենէն մեծ մոլութիւնն ալ՝ իրենց անյագ հետաքրքրութիւնն է, որ ընդհանրապէս անմեղ հաճոյքէ մը սկսելով, երբեմն դատապարտելի հետեւութիւններ եւս կրնայ ունենալ.

Է՜հ, վերջապէս հրաշագեղ Սօֆին ևս աղջիկ մ'էր. հետաքրքրութեան անդիմադրելի հրապոյրին չէր կրցած յաղթել, և օր մը՝ թեթեւ անհանգստութեան մը պատճառաւ առանձին տունը մնացած ըլլալով, անմեղ անտարբերութեամբ մը Ալիսին սենեակը մտած էր.

Խել մը տղայական խաղալիքներ, ամբողջացած կամ կիսաւարտ բանաստեղծութեանց ձեռագիրներ, նկարներ և դաշնակի նշանագիրներ և չենք գիտեր տակաւին ի՞նչ անմեղ բաներ, որոց շատը Ալիսի գեղեցիկ մատներուն և խելացի մտքին արդիւնքներն էին, բոլորն ալ ըստ բաւականի ծառայեցին՝ Սօֆիի անհանգստութիւնն իրեն անզգալի ընելու համար.

(Շարունակելի)

ԻՐԱՆ ԳՕՆՈՍՈԼՈՍԱՆԷՍԻՆՏԷՆ ԿԷԼԷՆ

Իլն.

Գոնսոլսի օմբը մահքմէսի թէպաահ Իրանիյէտէն Ստեփան Սինեքերիմեանը իփլաս մասատէսինտէն տալար Մ. Սթավրօ Պէյօ իլէ Գառնիկ Ոսկանեան էֆ.ի 1306 զիրգատէ 20նճի կիւնքի իճմիմարնտա սինտիք նասպ իմմիլ օլտուղընտան, ասհապը մաթլուպահ՝ ալաճագլարընը թասատիգ իմտիրմէք իւզրէ 21 կիւն զարֆընտա չարչէնպիհ կիւնէրի սահաթ 7տէն 10ա գատար գոնսոլսթօյա միւրաճաաթ իմմէլէրի լազըմ կէլտիկի իլան օլունը.

Ժիւժ Գոմսէր

3—3 հիւսէյն

ԻԼԱՆ

Ալաֆր. հոկտեմբերին 1ինճի կիւնիւ Զարպիանէի ամիրէտէ քէշտէ օլընճագ օյան Ռումէլի շրմէնտրֆէր բիանգօսընն թահվիլաթ բրօմէսլէրի՝ Մանէթօ էֆէնտի պանգասընա ֆիլտրախթ օլընմագտա տրը.

Իչպու բանգօտա 550 ատէտ նումէրօյա իբրամիյէ իսապէթ իտէճէյլ կկպի, էն պէօլիւ իբրամիյէսի տախի 300,000 ֆր. 1 նումէրօ 25000, էվ 2 նումէրօ 10000էր էվ զալրը հիւմ ֆրանգլար գազանճագլար տրը.

Մէզքիւր պանգատա սօրլ անա թահվիլաթ տախի սաթլրը, էվ պանգագա հէր կէօնա մուամէլաթ, մէսէլա հէր մէմլէքէթ թահվիլա թընն ալըմ սաթրմը, գուբոն էվ իբրամիյէ գազանմրը օյան բիանգօ պիլէթէրլինն թէէսիսաթը, թահվիլաթ ըէհինի գապուլ իտէրէք ագչէ իգրազը էվ զալրըհիւմ իճրա օյունուր, էվ 100ատէ 1/4 գօմիսիօնլա թաշրատան ալըմ սաթրմսըբրըլարը տախի գապուլ իտիլիր.

Սըբարըշամ՝ պէտէլէրի իլէ կէօնտէրիտիքատէ իճրա օյունուր.

Գալաթատա Գոմսիսիօն խանընտա 18 նումէրօյը Մանէթթօ էֆէնտի պանգասընա միւրաճաաթ օյունա.

ՏՕԳԹՕՐ

ՃԷՎԱՀԻՐՃԵԱՆ

Պու քէրրէ Տէրսաատէթէ ավատէթ էյէմիշ օյան Տօգթ. Ճէվահիրճեան էֆէնտի՝ Սթամպօլսա Լանկատա Բամ քիլիսէսի իթթիսալինտէ 26 նումէրօյը խանէյի իգամէթկահ իթթիխաղ էյէմիշ օյուպ, միւհիմմէնը խասթէկեանտան էտրաղը տախիլէյէչ միւպթէլա օյանլարը ճումա էրթէսի էվ էտրաղը խարիճէյէչ միւպթէլա օյանլարը տախի չարչէնպիհ կիւնէրի սապահտան էօյլէնէ գատար մէճճանէն թէտավի էյէմիկի կիպի, մուսատտաղ ֆուգարա իչիւն մէսանէտէն թաչ չըգարմագ, էվ սէրէթան, բօլիւ էվ ուր չդգարմագ ամէլիյաթընը էվ համիլէ գատընպարընն գօլայ տօղուրմալարը իչիւն ամէլիյաթը լազըմէյլ տախի իճրա էյէմիկնի իլան իտէր.

Թապիաը մուամիլէյհ՝ հէր կիւն սապահլարը էօյլէնէ գատար, էվ ագշամլարը տախի սահաթ 10 պուչուգտան սօնրա խանէսինտէ պուլընըպ, էրպապը միւրաճաաթը գապուլ էյլէյէճէք տիր. Ալաթը թէսասիւլյէ էմրազընընն եանի իլէթը էֆիրենճիյէ իլէ պէլ սօուգլըզը էվ սէյլանը էպեազ էվ մէսանէտէ պուլընան թաչ խասթալըզընընն թէտավիսինէ մէհարէթը ֆէվգէլատէսի օյուպ, հիյնը վէլատէտէ էվ եահուտ սօնրատան հասըլ օյան թօյալըզլարտան պազըլարը բէք խաֆիֆ ամէլիյաթա թէտավի, էվ սընընը խասթալըզը, սարա էվ չօճուգլարա արըզ օյան հէվալէ էվ իհֆինագը բահմ էվ պունլարա տահր էմրազը սարբէնին թէտավիսինտ տէ իպլազը մէհարէթը մախսուսէ իտէր.

Տօգթ. Ճէվահիրճեան էֆէնտի՝ պալատէ թաատատա օյընան խասթալըզլարընն ճիւմէյսինտ բէք չօգ սէնէլէրտէն պէրու քէսպ էյլէսիկի թէճրիպէ սայէսինտ մէհարէթը մախսուսէյի հախ օյուպ, միւրաճաաթի իտէճէք խասթալարընն խօշնուտ օլաճագլարընա շիւսէկէ եօգ տըր.

ՊԻՐ ԱՎՃԸՆԸՆ

ՆԱՍԻՀԱԹԱՐԸ

Մ. Ֆ... սիւահլարընը հիւսնիւ մուհաֆազա իչիւն պիր չօգ սէնէլէրտէն պէրու ԲէՆրէօլէն էֆզասընը խսթիմալ իտուպ, օ վազթտան պէրու սիւահլարը բաս թուրթմասրընտան, ուզուն ուզատիյա թէվմղլէմէք զահմէթինէ տիւշար օլմամագտա տրը. ԲէՆրէօլէն՝ պարուրթըն բասարընը հալլ ու տէֆ իթմէք խասէսինէ մալիք օլտըզընտան, նամլունընն իչէրիսինէ ԲէՆրէօլէն սիւրմէք քիֆայէթ իտէր. Նամլունընն տիչարընընա մէզքիւր ԲէՆրէօլէն էֆզասը հէր նէրէյէ սիւրիլէմէք օլուր իսէ կէլէմէք մէվսիմը սայտա գատար հալի իւզրէ գալը. Պու սուրէթլէ պաթագլըգ իչինտէ տախի ավճըլրգ իճրա օյունուպ սիլահա հիչ պիր մազարրաթ վագը օլմատը կիսի, իչպու ԲէՆրէօլէն էֆզասը ավճըլարընն իւզէրինէ սիւրիւլտիքտէ, մէրգուման սուտան էվ եաղմուրտան թէմամը իլէ մուափազա օյընապիլիրլեր.

Մ. Ֆ...ին պազը տօսթլարը վաղէլէն էֆզասընը գուլլանմըշլար իսէ տէ, այնը սէմէրէյի իսթիհսալ իտէմէմիշլեր տիր. Պունընն սէպէպի պէր վէճէը աթի տիր.

Պուրատա «վաղէլին» Ալէման մամուլթընտան օյուպ զէյթին եաղը իլէ մատէն պալ մամընտան թէրքիպ օլընմըշ օլմաղլա, պու էֆզա հէր նէ գատար էհվէն ֆիյաթլա վէրիլմէքտէ իսէ տէ, չապուգ էքշիյալ բասա տախի բէք օգատար եարամազՓրանսըզ ԲէՆրէօլէնէ բէմբրէօլէնէ բէմբրէօլազընտանթէրքիպ իտիմշօլուպ ֆէնէրի էճզալարամախսուս օյան խասէլէրիհվեզ օլմաղլա, ինանընն պիր թարաֆը եանտրգատա՝ վէ եախօտ չըգըլըպ պիր պէրէ բէյտա օլտուգտա, ԲէՆրէօլէն էճզասը սիւրիւլինէէ կիճիշմէյի թէաքին իտէր վէ եախօտ եարայը գուրուրը.

«ԲէՆրէօլէն» էճզասը գալաթատա Գարա քէօյտէ Տէյիրմէն խանընտա 14 նումէրօյը էճզա տէբօպիթօսընտա սաթըլըպը՝ պիլխասսա ավճըլարա իլան օլընը.

ԻՏԱՐԻՅԻ ՄԱԽՈՒՍԼ

Իլն.

Իյլուլրն 7նճի բէնճէնպիհ կիւնինտէն թթիպաբէն չէհրը հալին 15ինճի կիւնիւնէ գատար ալէսսապահ սահաթ 1տէ քէօրիւտէն հէր կիւն պիր վաբօր հարէքէթլէ էսնահ բահտէ Գուվգաբու վէ Սամաթիայա ուղղայարագ Իզմիտ—Ադրազ բանալրընա աղիմէթ իտէճէք տիր.

Վէ չէհրը հալին 18ինճի բազար էրթէսի կիւնինտէն իթթիպաբէն չէհրը մէգքիւրը 23ինճի կիւնիւնէ գատար Իզմիտտէն ալէսսապահ սահաթ 1տէ Տէրսաատէթէ միւթէվճճիհէն հարէքէթլէ, Եէնիգաբու վէ Սամաթիայա ուղղայարագ Տէրսաատէթէ ավտէթ իտէր.

1 իյլուլ 305

* * *

Ղայէթլէ շիտէթլի պաթը վէ լոսոս հավալարը հուպուպրտա քէօրիւտէն ատալարա իճրա օյընան սապահ բօսթալարը իճրա իտիլմէյէճէկի, վէ ագշամլարը սահաթ 11տէ հարէքէթ իտէն վաբօրին պէօյլէ հավալարտա պիր չէրեէք էվվէլ հարէքէթ իթթիրիլճէկի իլան օլունուր.

ՍԱՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱԱԸ

Լօնտրա 23 սեպտ.

Ռնկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	097-1/16
Ոսմ. էսհամը աշչընը	16-1/8
» » գաբանը	16-3/8
» » Սէրբ Ա	29-1/4
» » » Պ	17-1/4
» » » Ս	16-1/8
Օթօման 1871	95-
Օսմանլը Պանգասը	11-1/4
Բուսիա խարիգրաղը	101-1/4
Մը ըբը ռուլ. մութթահրտ	92-
» հարկլաղը	104-1/8
Տաբրա Սանկիտ Մըսըր	83-1/2
Թօլիտ խարիգրաղը	103-1/2
Մաճառխթ. էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-45

Բարիզ 23 սեպտ.

Գրանս. էսհ. 3 % ֆր.	26-17 1/2
» » 3 1/2 %	104-60
Սէնի Օսմ. էսհամը աշչընը	16-45
» » գաբանը	16-65
Մէ-գոռէէ	
Սէրբ Պ.	16 40
» Ս.	16-55
Բուսիլի լամնոքֆէրի	69 75
Օսմանլը Ըգիբսի էսհամը	512 50
» Պանգասը	534 37 1/2
Գրէտի Լիոնէ	693-75
Գրէտի Ֆոնսիէ	1285-
Գոնթուար ա՝Էսգոնթ	95
Սիվէյիչ գափ ինը	2292 50
Բուսիա 3 1/2 1877	92 85
Իթալիա էսհամը	74 7/8
Մըսըր ֆոնս. մութթահրտ	465-
Եունան 3 % 1879	-
Գամպիօ 3 այ վատէ	25 26

Վիէննա 23 սեպտ.

Լօնտրա իւզէրինէ գասպիօ	120-10
Բուսիլի չըմէնտրֆէրի	37-40

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԱԸ

Էսհ. ուս. տիւն ազչ. գաբ.	17-38
» » » էն եիւքսէք	18-03
» » » էն աշաղը	17-31
Գու սապահ աշչընը գ. ք.	18-03
Իսթիգրազը տախիլի տիւն գաբ.	45-
» » » էն եիւքսէք	45-
» » » էն աշաղը գ.ք	14-34
» » » աշչընը	45-05
Մըսըր մութթահրտ գաբ.	-
Գու սապահ աշչընը	-
Սէռի Ա.	29-10
» Պ.	17-20
» Գ.	18-03
Բուսիլի չըմէնտրֆէրի	68-75
Ագչէ ֆափգի	7-
Ըէբօր Ղրչ.	-
Հէվալէսիզ »	20-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	8-20
Սթամպոլ պանգասը	7-06
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-14
Թրամվայ	4-68 1/2

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրչ.տան	Ղրչ Բ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108-07
Մէթալիք »	100-30
Պէշլիք »	105-30
Ալթընըզ »	105-30
Ինկիլիզ լիրասը	110-18
Ֆրանսըզ ալթունը	87-28
Բօլ	90-10
Գրէմից ալթունը	31-10
Գարպօն գայմէսի	08-77

ԹԱՄՅԻՑԻ ՔԵԱՂԸՏԸ

10) լիք քեաղըտ	-
20) » »	08-10
100) » »	-
500) » »	-
1000) » »	08-10
5000) » »	-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՂՐ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Ճանիպը ալիսիտէն

(Նումէրօ 4)

Նիզամիյէ թահնիյէ իտարէսինին սէնէի հալիյէ շուպաթը նիհայէթինէ գատար իտարէսի իչիւն միւպայյաա օլընճագ եիւզ սէքսէն պին գըյէի ճէտիտ պուղտայրն իչպու իլլուլրն օն իւչիւնճի կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկի վէ էրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունճաղը ճիհէթլէ, իթթասրնա թալիպ օլանլարրն մագամը Սէրասքերի Լէվգիմամի տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունը.

9 իյլուլ 1889

3—2

Պանորբմա գասապասը էհալիսինտէն պիլա վէլէտ վէֆամ իտէն Սադիր պէյու իմամ Սալիհ էֆ. մահկիւմնտէն վէ հարէմէնը միւհթէրէմէյն վազ ֆինտան գասապալ մէգքիւրէ չարշըսընտա թաչ Տիպի տիմէքլէ մաարուֆ մէվգիտէ թարաֆը սէլասէսի վագֆը մէգպուրտէն Այարնճրգը Մօլլա Ահմէտ վէ Մարիանօս Եէթիմէրի վէ պիր թալաֆքթարիգը ամմ իլէ մահտուտ պիր պապ տիւքքանընն մահալինճէ մէվգրի միւպայտէտտ օլաբընընտան, իչպու 305 սէնէսի իյլուլրն 9ընճը կիւնիւնտէն նիհայէթինէ գատար միւպայտէտ օլընբպ, անտէն սօնրա տա գարարտատսի քէչիտ օլընճաղընտան, տիւքքանը մէգքիւրէ թալիպ օլանլարրն վէ տահա զիյատ մալիմամի իսմէյէլէրին խագինէի էվկաֆը հիմայուն մուհասէպէի ումումիյէ իտարէսիյլէ Գարասի էվգաֆ մուհասէպէճիլիկինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի.

11 իյլուլ 305

5—1

ՊԷՕՑԻՒՐ ԷՃԶԱ ՏԷԲՕԶԻԹՕՍԸ

Ժ. ԱԼԷՔՊԵԱՆ

Պահրիյէ նէզարէթը ճէլիլէսի միւթէահհիւտի

Պաղչէ-Գարուսընտա

ՃէՂալ պէյ խանը ալիընտա Ն. 2

Միւթթէպէր միւշթերիլէրիմին թաթպէ վէ արզուզը մուճիպինճէ, պու. քէրրէ մէգքիւր մասզամտա հէր նէվի ֆօթօկրաֆ լէվազիմամէրնա մախսուս պիր չիւպէ թէսիս իթմէյ օլուղրմտան, միւշթերիլէր՝ կէրէք նէֆտէթը էմրաա վէ կէրէք էհվէնիյէթը ֆիյաթճա մէճմուն վէ խօշուտ օլաճագլար տրը. Մաղազամտա էմրաակի մէգքիւրէտէն օլարագ Մօնգօլէնին վէ Ֆալէրին գուրու բլագլարը մէվճուտ օլուպ, պունլարը վ Լէոնա վէ Բարիզ սերկիի ումումիպէրինտէն ալթուն վէ կիւմիւշ մատալարա նամլ օլարգլարը կիսի, Տէրսաատէթտէ պուլընան պիլճիմէի բլագլարտան ալեա օլարգլարընը տա շէհրիմիզ ֆօթօկրաֆճիլարը թէտրիպ իլէ թաստիգ իթմէյէլէր տիր։ Մաղազամի մէգքիւրտէ քեզա ֆօթօկրաֆա մախսուս օլարագ, «օպժէկթիֆ», «շամպռնօռա» վէ «գարթոն», էյի ճինս «ալպումին» քեաղզալարը, «բրոմսլէն»տէն, պիլլօրտան վէ սերթ մուգամտան «քիվէթ»լէր, «մանիկիւմ» ֆէնէրի վէ ռենկի ֆէնէրլէր վէ «ջասի»լէր վէ հէր նէվի էճզա մէվճուտ տրը։

Տէրսաատէթ վէ թարգա ֆօթօկրաֆճիլարը՝ ֆալէրին բլագլարընը թէհրիպ իթթիգրազ իտեռէսլիքլէրինտէ, նիմունէներին մէճճանէն ալաղ իլէ պիզզամ թէհրիպ իտէպիլիրլեր։

Տէրսաատէթ վէ Շարգի Ռումէլի իչիւն եալընդը պէհիմ մաղազա՝ ֆալէր վէ Մօնգոլէն բլագլարընն մերքեզի տիր։

ԹՔՅՏԱՎՕՑԷ ԱՎԵՔՕՐԱՆԸՔ

ԻՏԱՐԻՍԻ

Պէհէր հաֆթա օլարագ Տէրսաատէթէ Իսքէնտէրիյէ վէ Սուրիա պէյնիտէ սիւրաթ բօսթասը.

Լօսդօ գաբանտան թաստիր գամնտատսընտա Պէհէրա նամ Իվարօր 1500 թաոէլաթա համուլէսինտէ վէ 150 պարիթ գումվէթինտէ օյարագ ալաֆրանկա սեպտ.ին 25ինճի շարշէնպիհ կիւնիւ էյլէնտէն օտնրա ալաֆր. սահաթ 4տէ Տէրսաատէթտէն հարէքէթլէ ԶԱՆԱԳԱԼԷ, ՄԻՏԻԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ԲԻՐԷՅԻ օղրայարագ բաղար էրթէսի սապասլըզը 4 պուչուգ կիւնտէն ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ մուվասէլէթ իտէճէք տիր։ Եօլճու պիլէթլէրի ֆամիլյասա վէ կիսիպ կէլմէ ալընարգտա, թէհրիր ֆիյաթլա ֆիբրուարի օլունուր։

Վաբօրտա պիրինճի սընըֆ սուֆրա թաոէմ, պանեօ օտասը, հէքիմ վէ խրամէթճի գասընդ վար տրը։

Եէնէ բօսթաի մէգքիւրէնին ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ հէր չարշէնպիհ սապահըզը հարէքէթ ուտէն Պերիէթիւշ Շամ վաբօրլարը տօզրու. ԵԱ-ՖԱ.յա հարէքէթ իտուպ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ 44 սաաթտա ՊԻՅՐՈՒԹԱ վարդ օլուր, վէ ԹԱՐԱՊԱԼՈՍ. ՄԵՐՍԻՆ վէ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՈՆ օղրար

Բօսթաի մէգքիւրէն Գրբմըզը տէնիզէ իշլէյէն վաբօրլարը հէր ճումաա կիւնիւ Պրինտիզի բօսթա չանթաարընն միաֆասէլէթինտէն սօնրա Սիվէյիշտէն հարէքէթլէ, ձիտտէ, Սուաքիմ, Մասուա, Հիսէյյա վէ Ատէն իսքէլէլէրինէ ուղրար։

Եօլճաւ, մալ վէ էմանէթ եիւքքէմէք իսթէյէնլէր՝ Սթամպօլսա Լամին Եօնիւնտ ֆէօբրիւ պաշընտա Եէնի Վապիտ խանընտա գումբանէտի մէգքիւրէնն ատէնթէխսէնէ միւրաճաաթ իթթիգի տիրլեր։

Իչպու ատէնթէխանէ պէտտէի Մըսրընն պիլճիմէ բօսթա իտարէխանէլէրինտէ թէէտիյէ օլընմագ իւզրէ բօսթա բօյնցասըրը (Մանտաֆոսթ) տախի իթթ իտէր։

Հէր սընըֆ եօլճու իչիւն Պէյօղլուսնա Ֆօրու Յօլսա 170 նումէրօյու մահալտէ Մ. Մ. Թօմսա Գուգ վէ էվլասրը ատէնդիարընա միւրաճաաթ օյընա։

ԼԱՆԳՐԸ

ՎԻԷՆՆԱՅԱ

ԷՕՄԻՐԻՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

(Իրատ վէ Թախսիսաթ)

1889 յանվար այլ մասրէլրը

Պու այ զարֆընտա պէրվէճճը աթի մուամէլաթ վուգուս պուլմըշ տրը։ Ֆրանգ

906 ատէտ սիկուրթա քեաղըզը (բօլիս) ախզ ու իմպա օյընըպ, պունդրն մէգտարը սերմայէսի շրմ տրը	3,539,255
Ախզ ու թահսիլ օյընան սիկուրթա իւզրէթի (բրիմ)	1,543,300
Վէֆֆա վուգուլլու մէգտարը թէէ. տիյաթ	296,100

1887 ԴԵԿՏ. 31ՏԷ ԹԷԷՄԻՆԱԹ ԱԳՉԷՍԻ

86,699,959.42 ֆրանգ

Սիկուրթա իտիմիզ մէպալիդին եէքիւնի

408,448,924.35 ֆրանգ

Թէէտիկէ օյընան մէպլաղը եէքիւնի

111,321,497 ֆրանգ տրը։

Թաֆսիլաթը միւքէմմէլէ ախզ իթմէք իչիւն Տէրսաատէթտէ ուումամի տէճէթէ ԼԻՕՆԵԼ ՊՕՆՏԻԷ միւրաճաաթ օյընմագը տրը։

Իտարէխանէի Թընէլ մէյտանընտա Մայէր մաղազասընդն Շանճ գաթրընտա պուլընը։

ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՆԸՆ ՊԱՆԳԷՅԻՐ Մ. Ս. ԱՏԼԷՐ

ԻԼԱՆ

«Միքայէլ, Միրան վէ Ստեփան Մեսրոպեան Շիրքէթի» լուսնանը յլա Գալաթատա Տէմիր խանընտա Նօմէրօ 3 մաղազասա էմրաքա ախտ պիր մասլահաթկիւզար օտասը թէէսիս օլունմըշ օլուպ, մէգքիւր մաղազատա էմրաքա ախտ քեաֆֆէի մուամէլէ՝ չէրմիթը միւթէխիլէ իւզրէ իճրա օյունուր։ Նէյլէլ քի, էմրաք իւզէրինէ ագչէ իգրազ ու իսթիգրազը, վէ էմրաք վէ ագարընն պէյ ու ֆիրուխթը, էմրաք վէրկիսինին ախտ օլմըզը տախիրէյ թէէսիսի, ֆէրազ վէ էմրաքը մէվգուտ մէվգուտ ֆէնէրին թէվմիի իսթիգրազը, վէ նիհայէթ էմրաքըն տէվմիրը պէյէսիյէճէ պիլճիմէյէ խուսուսաթընընն թէսվիյէսի տէրէօհտէ օլընճաղը, վէ քէմալը տիգգատ ու սիւրաթլա իճրա իտիլէճէյ լի իլան օլունընը։ 30—22

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԻՆԻՆ

ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սերմայէ 200·000·000 ֆրանգ

Տէրսաատէթ ուճէնցիասը

Գալալթատա Գարաքէօյտէ քէօրբիւ պաշընտա Հալաճեան խան

Ամէնցիա չիպէսի

Սթամպուլտա Սուլթան Համամը սօգաղընտա Հաճսրուլօ խան

Գրէտի Լիօնինի պիլճիմէ պանգա մուամէլէլէրինի տէրէօհտ իտէր։
Խսհամ իւզէրինէ իպրազ իտէր։
Խսհամ ըէհին այարագ հիսապը ճարի աչար։
Ֆրանսայա վէ սայիր էճնէպի մէմլէքէթլէրինէ թօլիցա քէչվէ իտէր։
Համիլինէ էտա օլունմագ իւզրէ գրէտիթօ քեաղզալարը վէրիր։
Պօրտա իշլէրի իչիւն վէրիլէն էմրլրի իճրա իտէր։
Խսհամ հրթգ իտէր։
Թէալիմ օլունանագար գապալ իտէր, վէ մուգապիլինտէ չէրչիթը մասլիմէ իլէ պօնօյար վէրիր։

ՍԹԱՄՊՈՒԼ ԱՃԷՆՑԻԱՍԸՆԸՆ ՇԻՊՊԷՍԻ պանգա իշլէրինտէն մասատ, էմթատա իւզէրինէ տէ ագչէ էօտլանմ վէրիր։ Քէղալիք մէգքիւր լիսանտ՝ արտիյէտ գալանագ օյան էմրաայը էկսմիրքանէն ալէր սապլար, վէ Սթամպուլտա վէ եախօտ մէմալիքը էճնէպիյէտ սարբէստ մասրաֆ էմրաքը տէվմիրը պէէլէսիյէ մարբուտ ու սիւրաթլա իճրա իտիլէճէյ լի իլան օլունընը։

Մաճառը Տօգթ. Յանիէլ Բէքզինին հիւքիւմէթ թարաֆընն տան թասատիգ վէ Նէզարէթի օյընան աչրխանէսինին

ԹԱԶԷ ԱՃԵՐԸՍԸ

Իչպու հայվան աշրընը՝ պիճթիւն սէնէ թազէ գալրպ, քէսիլէն հայվանին պիշիրիմէ ազալարը հիւքիւմէթին պիր պայթար հէքիմի թարաֆընտան թէտգիգ ու թէֆթիշ օյունտրգտան վէ հիշ պիր խասթալրը օյնամագը Թասատիգ իտիլտիքտէն օտնրա մեգքիւր աշը իճա վէ թէսլիմ օյունը։

							Դրչ.
	3— 4	տէֆա	աշրլամաղա	քեաֆի	1	գալէմ	7·50
Պէհէրի	3— 4	»	»	» 10	»		6
	15 – 20	»	»	» 1	»		30
	50	»	»	» 1	»		70
	100	»	»	» 4	»		120
	1000	»	»	» 1	»		1400

Ֆիյաթլա Մ. Լէոն Ֆրիտմանդն Նէզարէտ Ֆիրուխթ օյունը։
Ումումի տէրօզիթօսը՝ Պէյօղլուսնա Տօղրու Եօլսա Ագա-Շամի-սինտէ 169 Նումէրօյը ՏԷԼԼԱ-ՍՈՒՏԱ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻՆԻ ՏԻՐ։

ՏԷՐԻ ԽԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐԸ

ԳԱՆ ՊՕՁՈՒԳԼԸՂԸ, կիտիչէ, եարալար, ջիշէր, աղրբլար, պօղմաճա էօքսիւրիյլի, տրգնէֆէսլիք, միտ աղրբլար, գապգ, գանսըզլըզ հէր օթ խիլասաար իլէ վէ սու Թէրէսի վէ գրբրզը սաքարա իլէ Թէրթիկ օլունմըշ ԸՕՊ ԼԸՇՕ շուրուպ վէ Բօմատ Ա՝Թի—Տարթրեսզ Լբշօ Նամ մուտիճէ իլէ Թէսավի օլունը։

Պու իլանչարը սախիթէլէրինէն սագգրբլմագ իչիւն հէր շիշէնին իւզէրինտէ ԻՒՆԻՕՆ Տէ ՖԱՊՐԻԳԱՆ մավի շահատէթ մէօհրիւ վէ Բօպ Լբշօնը շու իմզասը

Գրեչ

պուլընմասընա տրգաթ իտիլմէլի տիր։ Էճզաճը Մ. Լբշօնը գանդն Թէմիզլէնմէսի հագգրնտա գալէմէ ալմըշ օլաուրը շպյանը տիրգաթ պիր բիսալէ՝ [44ինճի թապ] Թալթպ իտէնէլբէ մէճճանէն իճա օլունը։

Պօրտատա Ամերիգա-Դարէրին սօգաղընտա 164 Նումէրօյա Մարիօ Լբշօ եէզաախանէսի։

Սթամպուլսա վէ Պէյօղլուսնա Փիւլիքքեան պիրատէրլէր, Պաղչէգաբու սոնտա 13 Նումէրօյա Վէնսան Գասապասի, Սուլթան Համմամնտա 14 Նումէրօյա Պ. Վօնտրիցիանօ վէ շիւրէքքասը, Պէյօղլուսնա Տօղրու Եօլսա 217 Նումէրօյա Գանդիբ պիրատէրլէր, Տօղրու Եօլսա 244 Նումէրօյա Ն. Թէոսորիտէս, Տօղրու Եօլսա 318 Նումէրօյա Իսէֆէն 8էլլա Սուտա, Տօղրու Եօլսա 412 Նումէրօյա Մ. Տիւսաբ, Տօղրու Եօլսա 169 Նումէրօյա Տէլլա Սուտա, Գալաթատա Մ. Ա. Թրիթօս եէզախանէսինտէ պուլընը։

ԳԱՐԼԸՄԱՆ ՎԻ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿ

ՄԱՂԱԶԱՍԸ

ԳԱԼԱԹԱՅԱ ՊԷՕԳԻՒՐ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆԸՆՅԱ

ԻԹԹԻՀԱՏ ԲՕՍԹԱԽԱՆԷՍԻՆԻ ԻՒՍԹ ԳԱԹԸՆՅԱ

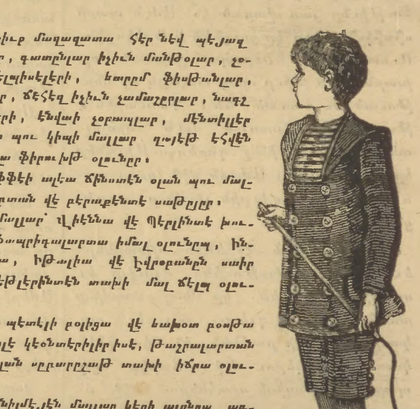

Մէզքիւր մաղազատա հէր նէվ պէյազ չամաշըր, գատրնար իչիւն մանթօլար, չօճուգ էլբիսէլէրի, եարբմ ֆիսթանլար, գօրսէլէր, ճէհէվ իչիւն չամաշըրլար, նագշ իշլէմէլէրի, էնվան էօբաղլար, մէնտիլէր էվ սարի պու կիպի մալլար ղալէթ էհվէն ֆիյաթլա ֆիրուխթ օյունը։

Քեաֆիֆէի ալէա ճինտէն օյան պու մալլար թօրտան էվ բէրաքէնտ սաթիլրը։

Պու մալլար՝ վիէննա էվ Պէրլինտէ խուսուսի ֆապրիգալարտա իմալ օլունըպ, ինկիլթէրա, Իթալիա էվ Իպրօքանը սարը մէմլէքէթլէրինէն տախի մալ ճէլպ օլաունը։

Էնկեր պէտէյի բօյնցա էվ եաֆօտ բօսթա բուլը իլէ կէօնտէրիրիխսէ, թարրալարտան վագը օյան սրբարրշամ տախի իճրա օլաունը։

Պէյենիմէյէն մալլար կերի ալընրպ ագչէսի իտատ օլունը էվ եալընը նագիյէ իւճթէթի ալգօնուլը։

Գատրնարար սուհուլէթի օլմագ իւզրէ մէգքիւր մաղազա՝ քէնտի ճէհիմ տէօգիթօյրընա մանէիր պիր թէրգիհնին թասէրէ ալարագ իչիւն էվրօքանտան էնվան չէշիտ գումաշըր տախի կէթիրթմիշ տիր։

ՖՐԱՆԳՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

Իսթիգպալ թէէսիսի իչիւն Պուսաքէսթտ բիյանգօլու սիկուրթա շիրքէթի.

1857ատ Ամերիգա-Մաճառիսթան իսթերատթօրլրը թարաֆընտան 7658 Նումէրօյը ֆէրման իլէ թէէսիս օլունմըշ տրը.

Շիրքէթին սէրմայէսի	20,000,000 ֆրանգ
Մէվճուտ սանտրգ	10,000,000 »
Իհթիյաթ ագչէսի	12,000,000 »

Ումումի Շարգ վէ Թիւրքիա իչիւն Տէրսաատէթտէ Տիրէքթօր Մ. Լօյէն ԲԱՌԱՐՕՐ
» » » » Սեր միւֆէթթիշ Մ. ՆԱԶԱՐԷԹ ՆԱԶԸՇԵԱՆ
Թիհրիրիսլ վէ Մըսըր ՃԻԼԷԹԼԻԵՐԻՆՏԷ ՊԷՕՑԻՒՐԻՒ ԱՃԷՆԹԷԼԷՐ

Իսքէնտերիյէ վէ Գահիրէ իչիւն Մըսրը Պանգասը. Պէրութտա՝ Օսմանլը Պանգասը. Սէլանիքքէ տէ՝ Ալլեթինի Պանգասը. Իզմիրտէ՝ Թիւճճարը միւթէսէրրաֆընտան Պուլեօգլան վէ Պալբգճեան. Համլեպտէ՝ Գէորգ վէ Յաֆակ Սէֆեան. Լառնակատա՝ Գասապարեան վէ Տաղլամճեան. Աթանէա վ Սպարթատա՝ Շերէֆէտտին վէ Տէրուեան. Թրապիզօնտա՝ Օսմանլը Պանգասը. Ագչէհիրտէ՝ Եօսկանճը օղլը. Մուրատ. Իսթիրնէտէ՝ Օսմանլը Պանգասը վէ զարթիհէտ.

Ֆրանգօ-Հօնկրուազ Իսթիգպալ շիրքէթի զայէֆ սուհուլէթի սուրէթտէ թէէսիսնաթ սիկուրթասը իլէ մէշղուլ օլմագտա տրը. կէրէք պէօրիւ ատատալար վէ կէրէք էրքէք վէ գէղ ջուճուգլար իչիւն պիր վագթը մուայյէնտէն սօնրա, էվվէլճէ գարարկիր օլան մէպլաղը էօտէնճէ իւզրէ։

Զանն իտէրիզ ուզուն պօլու ԼՍզահաթա միւհթաճ տէյիլ տիր. պիր ֆնամիքանդն պաշը պուօլընան վէ եախօտ չօճուգը չօճուգը օյան պիր բէտէրին, կէրէք քէնտիսինին վէ կէրէք պայ ու ե վ լատընդն իսթիգպալը թէէսիսի իչիւն տուչինամսն. չիւնքի պիր ատէսին նապրլ քի կէնճլիկի օլուր, եալլճէճ տախի խիմկայաբլը օլաճագ տրը. իչքէ պուղտարրն տէֆի չարէսի իչիւն պու Շիրքէթ հէր պիր գօլայլըգլարը վէրմիշ տիր. սէնէլէք ուզագ վէ կէօզէ կէօրբնէնէգ պիր մրգտար ագչէնին չիրքէթինն սանտրգընա թէսլիմ օլունմագ իւզրէ, չիւնքի հիչ պիր ատատ պիրկէմզ վագթը միրուրի իլէ նէ՞ հալ քէպպ